

Vingåkers
kommun

Delårsrapport 2024

Januari – augusti (tertia 2)

Innehållsförteckning

1 Händelser av väsentlig betydelse	3
2 Befolkning	8
2.1 Befolkningsstruktur	10
3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	11
3.1 Måluppföljning.....	11
3.2 Utvärdering av ekonomisk ställning.....	17
3.3 Åtgärder och handlingsplan för ekonomi i balans	30
3.4 Ekonomisk analys	37
4 Balanskravsresultat	42
5 Väsentliga personalförhållanden	43
5.1 Anställningar	43
5.2 Sjukfrånvaro.....	44
6 Förväntad utveckling	45
6.1 Ekonomiska framtidsutsikter	47
7 Räkenskap och tabeller	49
7.1 Resultaträkning	49
7.2 Balansräkning	50
7.3 Nothänvisningar	52
7.4 Drift- och investeringsredovisning	58
8 Ord och begrepp	65

Kommunens delårsrapport omfattar perioden januari till och med augusti. Den innehåller samtidigt en prognos över kommande kostnader och intäkter. Delårsrapporten är baserad på den senast tillgängliga informationen. Rapporten har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt tillämpliga rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR samt utifrån kommunens styrmodell.

I delårsrapporten har lagts till ett avsnitt om Åtgärder och handlingsplan för ekonomi i balans där nämndernas arbete utifrån kommunfullmäktiges beslut om att ge samtliga nämnder detta uppdrag, redovisas.

Trevlig läsning!

Elin Höghjelm, ekonomichef

1 Händelser av väsentlig betydelse

Kommunstyrelsen

- Arbetet med att stärka säkerheten mot cyberhot fortgår och nu ligger största fokuset att skydda konton och klientdatorerna. Vi försöker fortsatt lägga så mycket resurser vi kan på att "härda" hela vår IT-miljö. Efter semestern kan vi konstatera att det varit lugnt förutom problemen med hemsidan Safstaholm.se. Inför kommande NIS2-direktiv kommer arbetet som görs bli ännu viktigare och det arbetet har också redan påbörjats om än i liten skala. Vi har fått göra en hel del omprioriteringar av resurser vilket kan komma att påverka både ekonomi och handläggningstider men vi börjar komma ifatt till normala handläggningstider.
- Arbetsbelastningen är fortsatt ganska hög på grund av arbetet runt IT-säkerheten vilket medfört något längre handläggningstider på supporten men vi ligger efter sommaren på ganska normala handläggningstider trots allt.. Nu börjar också Vinnovaprojektet del tre ta form och vi har börjat planera för de insatser som vi förväntas göra. Vi avser att projektanställa en person som finansieras genom Vinnovapengar till 85%. Övriga 15% belastar IT's driftsbudget.
- Arbetet med att flytta vår externa webbsida till ny plattform pågår och går enligt plan. Detta med hjälp av extern konsult hjälp.
- I mars togs pilotprojektet med den nya brevlådan i Visma ekonomisystem i drift. Stora utbildningsinsatser har erbjudits samtliga användare av brevlådan.
- Räkenskapssammandraget 2023, RS 2, hade deadline den 20 mars. Det är ett tidskrävande arbete att rapportera in alla uppgifter, men har genomförts och lämnats in med en dags marginal.
- Arbetet med årsredovisning 2023 genomfördes enligt tidplan. Slutrevision ägde rum 27 mars.
- Under v 16 fick samtliga hushåll i kommunen en brevlådeversion/sammanfattning av årsredovisningen i brevlådan.
- Arbete med informationshanteringsplanen för ekonomienhetens processer har tagit mycket tid i anspråk och blev färdigt till midsommar. Under hösten fortsätter arbetet med att sortera, planera och arkivera samt att se över rutiner inför årsskiftet.
- Stratsys har utvecklats för att underlätta uppföljningen av den strategiska inriktningens fokusområden och mål.
- Arbetet med tertialrapport 1 för perioden januari-april har genomförts och redovisats till kommunfullmäktige i juni.
- På kommunstyrelsens sammanträde 3 juni redovisades likviditetsprognosen för första gången. Den kommer att vara en del av redovisningen från KLF på varje kommunstyrelsesammanträde framöver.
- Ekonomichefen har ansvarat för introduktion i ekonomistyrning till flertalet nyanställda chefer.
- Arbetet med att direktupphandla ett nytt avtal för finansiella tjänster inklusive koncernkontokredit har påbörjats. Nuvarande avtal med Sörmlands Sparbank löper ut vid årsskiftet.
- Informationsträff med banker inför nytt bankavtal är bokad i slutet av september.
- Löneöversynen för 2024 är nästan slutförd, Vårdförbundets avtalsområde pågår. Årets löneöversyn förväntas resultera i en ökning på 3,5 procent. Nya löner betalades ut till Kommunals och Lärarnas avtalsområden i juni, medan de andra avtalsområdena, förutom Vårdförbundets, fick sina nya löner i maj. Projektet "Förenkla helt enkelt" pågår för närvarande, med målet att förbättra villkoren och arbetsmiljön för kommunens chefer.

Samhällsbyggnadsnämnden

Höga vattenflöden i början av året skapade mindre översvämningar på ett flertal platser. Tekniska enheten höjde tillfälligt sin bevakning och tillsammans med räddningstjänst och Sörmlands vatten tvingades dagvatten vid Engelbrektsgatan pumpas bort. Ån klarar betydligt högre flöden än före de akuta stabiliseringsåtgärderna, men det finns delar som kräver ytterligare åtgärder för att hindra liknande situationer. Denna mindre översvämning gav bra underlag för fortsatt planering och under sommaren genomfördes dagvattenåtgärder vid Slottskolan 7-9, Vallgatan och Idrottsvägen.

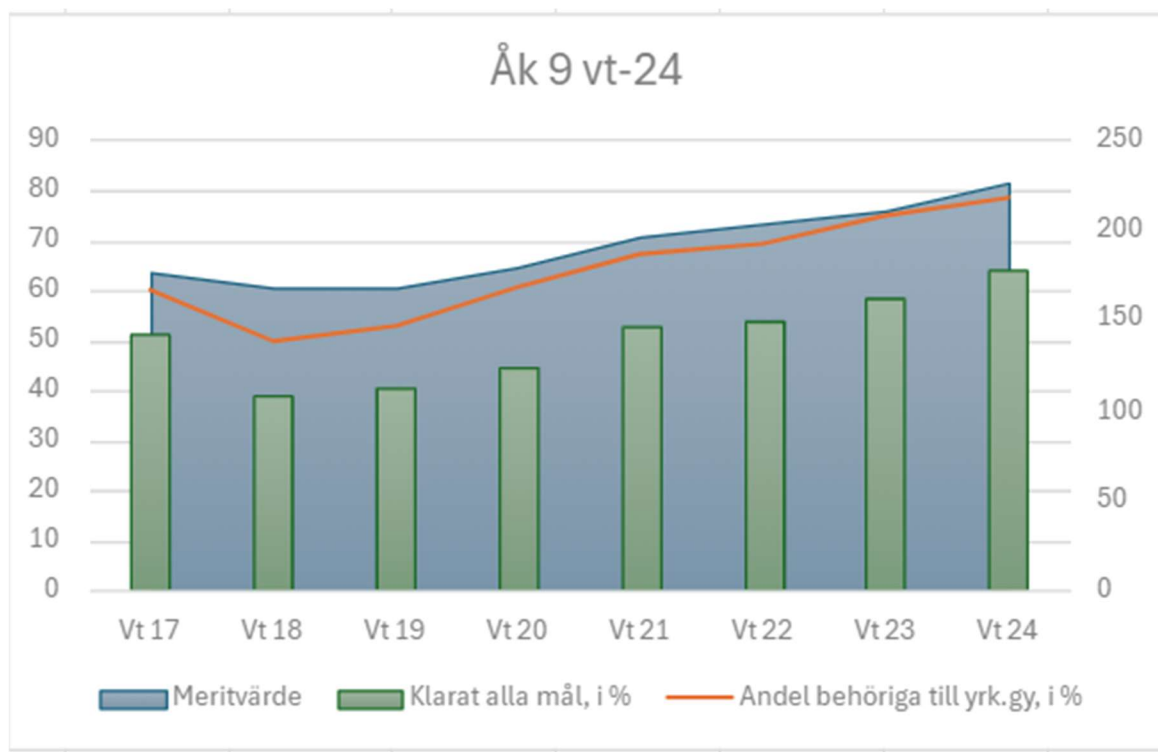
Kompetensutveckling inom strandskydd och träff för tillsynsvägledning hos Länsstyrelsen har genomförts.

Markbytet vid Vik deponi som möjliggör bättre byggflöden och anläggande av anslutande väg är genomfört utifrån nämndens beslut.

Ombyggnation av Åbrogården etapp 2 pågår tillsammans med verksamheterna och Vingåkers Kommunfastigheter. Genom att samla fler kommunala verksamheter på Åbrogården kan kommunens totala lokalyta minska samtidigt som lokalerna blir mer ändamålsenliga. Exempelvis stärks säkerheten samtidigt som en välkomnande gemensam reception byggs. Ombyggnationen har möjliggjorts genom bidrag från kommundelegationen.

Barn- och utbildningsnämnden

För sjätte året i rad höjer eleverna i årskurs 9 meritvärdet! Även andelen behöriga till ett yrkesgymnasium har ökat - vilket är än mer glädjande.

Samarbetet med Skolverket - Samverkan för bästa skola - har avslutats i och med detta år. Efter 6 år av ett fruktbart samarbete avslutades det hela med ett Framtidsseminarium på Hjälmgården där personal från olika insatser var med, liksom Skolverket, Högskolan Dalarna samt politiker från Vingåkers kommun. Vi ska nu försöka hålla i den fina utveckling vi haft på egen hand.

Kompetensutvecklingsinsatsen "Ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt" har genomförts år 3 av

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

3. Även här gäller det för oss att hålla i det vi lärt oss och vi kommer att fortsätta ha SKUA-träffar även under nästa läsår - även fast insatsen är slut.

Till höstterminen 2023 togs den nya skolbyggnaden i Marmorbyn i bruk. Under året har även fritidshemmets lokaler färdigställts och under våren har skolgården blivit i stort sett färdig.

Den nya förskolan, Sagolunden, öppnade i början på januari. I och med det lades Satelliten och Södergårdens förskolor ner. Under våren har Slottets förskola flyttat till Äppellunden så Slottsskolan F-6 har fått tillbaka sina lokaler. Detta medför ett lyft för den så tidigare trångbodda skolan.

Trygghet och studiero har varit i fokus på Slottsskolan 7-9 eftersom det under höstterminen var oroligt i vissa elevgrupper på skolan. Riktade insatser gav en lugnare vårtermin.

Socialnämnden

Individ- och familjeomsorgen har fortsatt högt tryck av anmälningar.

Ombyggnationen på Åbrogården är klar inom kort. Detta betyder att det blir en högre säkerhet för medarbetare inom individ- och familjeomsorgen (IFO).

Effektivisering av överfallslarm för personal pågår över hela förvaltningen.

Omställningen till ny socialtjänstlag har påbörjats. Kartläggning inom hemtjänsten har genomförts och nu står särskilda boenden redo för en kartläggning. Arbetet är även påbörjat inom individ och familjeomsorgen (IFO). Nära-vårdarbetet fortskrider och arbete med samverkansprocesser både internt och externt pågår. Samverkan stärks inom flera områden.

Digitalisering pågår, främst inom hemtjänsten. Exempelvis införs läkemedelsautomater under hösten. Digitala inköp är påbörjad och kommer att utvärderas i oktober.

Kultur- och fritidsnämnden

För att stärka bibliotekets prioritering av barn och unga har följande genomförts under 2024; kompetenshöjande insatser för personalen, antalet kvadratmeter för gruppen barn och unga har fördubblats samt insatser för att delaktiggöra barn och unga i biblioteksverksamheten.

Biblioteket har öppet 41 timmar i veckan och i perioder har det varit svårt att bemanna. Att stänga verksamheten för allmänheten är en sista utväg men under år 2024 har biblioteket ändå tvingats hålla stängt vid nio oplanerade tillfällen. Eftersom biblioteket är en samhällsviktig verksamhet och dessutom en jämförelsevis mycket välbesökt sådan är öppethållande även fortsättningsvis högsta prioritet. Orsaken till årets samtliga fall av stängning var personalbrist på grund av sjukdom.

Badhuset har under augusti månad haft 872 besökare i verksamheten. Den planerade dagen för återgång till öppen simhall 240807 efter sommaruppehåll, blev dessvärre senarelagd till 240814 på grund av för låga temperaturer i poolerna. Bemanningen helgtid kunde heller inte till fullo säkerhetsställas, då nytillträdda resurser saknar viss kompetens. Bubbelpoolen är alltjämt fortsatt avstängd, då reservdelar beställts men restnoterats.

Fritidsgården höll semesterstängt under 24 dagar i juli, och är åter öppen. Totalt 708 barn och unga besökte fritidsgården under fem sommarlovsveckor v 25, 26 samt v.31-33. Andelen killar är fortfarande procentuellt högre än tjejer och tydligt noteras att besöksantalet sjunker redan v.26 för att sedan öka från v.32. Procentuellt varierar andelen tjejer mellan 12 procent och 37 procent, men i snitt besöker 22 procent tjejer verksamheten per vecka.

Vid skolstart sker en kraftig ökning under de första två veckorna, varefter det övergår till mer normalt besöksantal. Fritidsgården har fortsatt att prioritera besökare från Vingåkersbygden liksom att neka besökare från andra kommuner tillsvidare. Detta för att skapa en tryggare arbets- och besöksmiljö.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamheten fortsätter att neka besökare från andra kommuner fram tills dess att ett fungerande system införts som möjliggör ett säkert sätt att kontrollera och säkerhetsställa vilka individer som befinner sig i verksamhetens lokaler.

Sommarutställningen "Jakt - från slott till koja" har attraherat besökare från både nära och avlägsna platser. Det är värt att notera att antalet besökare generellt sett är färre än i tiden omedelbart efter pandemin. Utställningen har väckt engagemang, eftersom jakten genom historien alltid har bidragit till att forma åsikter och positioner i debatten om man är "för eller emot". Sommaren är besöksmässigt slottets viktigaste period och den årliga sommarutställningen lockade 4100 besökare. Besöksstatistiken visar att när utställningar genomförs och aktiviteten i slottet ökar, medför detta också en ökning av antalet besökare totalt. Under perioden för delårsrapporten kan slottet redovisa positiva 7 200 besökare, medan slottet för perioden januari och februari endast besöktes av 440. Den tydligaste kulmen medförde samverkansprojektet "Lördagskul med Kul med Kultur" vid två tillfällen i februari med 50 samt 35 besökare vid respektive tillfälle.

Uthyrning av slottets café har bidragit till ökad kvalitet och nöjdhet för samtliga besökare. Sammantaget bedöms caféverksamheten ha gett en viss positiv effekt också för slottets besöksantal. Det aningen ojämna öppethållandet har dock skapat viss osäkerhet, men helt klart medverkat till positiva upplevelser i samband med slottsöppen verksamhet och aktiviteter såväl inom- som utomhus.

Högsäsongen inleddes tyvärr med en kraftfull klotterincident samt en sönderslagen bil. Båda dessa händelser rönt negativ uppmärksamhet också i media, något som kan ha påverkat besöksstatistiken negativt. En vimpel vajar nu kontinuerligt framför slottet på dess höga flaggstång, ett initiativ som startade den 23 augusti 2024, taget av kommunstyrelsens ordförande och finansierat av kultur- och fritidsnämnden. Vingåkers kommuns förbiseende att inte flagga på Sveriges nationaldag ledde, helt förståeligt, till många negativa reaktioner. Fordonet som lämnades framför slottet sedan Valborg har orsakat debatt och mycket arbete. Det bogserades slutligen bort från slottet den 28 augusti 2024.

Under juli månad framkom det i samtal med flera företag inom turistsektorn att det har varit en ökning av turister från Tyskland. Därför har turistkoordinatören översatt den engelska delen av kommunens turistkarta "Välkommen till Vingåkersbygden" till tyska. Det är värt att notera att inför turistsäsongen 2025 kan det därmed bli aktuellt att bestämma vilket turistmaterial som skulle vara fördelaktigt att översätta till tyska.

Ställplatsen vid åpromenaden har totalt haft 121 bokningar i juli och 69 bokningar i augusti. De utländska besökarna var 14 i juli och 11 i augusti. Ställplatsen har vid flera tillfällen under sommaren inventerats utan anmärkningar. Vid samtal med husbilsägare har det dock framgått att personbilar åker förbi grävattentömningen och fyller på dunkar med färskvatten.

AB Vingåkershem och Vingåkers Kommunfastigheter AB

Det utbrott av krig i Ukraina som inträffade våren 2022 och dess efterverkningar på energitillgång och övriga råvarutillgångar, har påverkat bolaget genom ökade priser på främst bygg och entreprenad samt uppvärmning och el, men även genom den allmänt ökade inflationen och då också de ökande räntorna.

Det ökade ränteläget har under 2022 haft en markant påverkan på bolaget. Även under 2023 fortsatte räntorna att stiga vilket medförde kraftigt ökade finansiella kostnader. Bolaget kan se en viss stabilisering av inflation samt sjunkande räntor under första delen av 2024. Under hösten 2024 bedömer marknaden att räntorna ska sjunka vilket då kan leda till en lättnad för bolaget som lagt en stram budget för 2024 där det som påverkas främst blir administration och underhåll av fastigheterna.

Bolaget genomförde en strategidag i mars vid Båsenberga där huvudtemat var att ta fram en ny vision och grundläggande värderingar, resultatet godkändes av styrelsen 2024-06-18.

AB Vingåkershem

Projektet renovering Vannalplan har påbörjats till följd av Migrationsverkets uppsägning av 17

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

lägenheter. Lägenheterna kommer att få nytt ytskikt både på väggar, golv och tak. Nya köksluckor och garderobsdörrar kommer att monteras. Alla lägenheter blir utrustade med säkerhetsdörrar och nya el centraler. Avloppsstammar samt värmestammar byts ut och badrummen renoveras. Nya miljöklassade fönster och ytterdörrar monteras, installation av solceller planeras. Projektet löper på enligt tidplan.

Renovering av balkonger på Herrgårdsvägen har påbörjats, arbetet är uppdelat i tre etapper och kommer färdigställas under hösten.

Vår personal har fortsatt sitt arbete med att snygga till på våra områden. Något som gett ett lyft vid våra fastigheter och som fått positiva reaktioner är deras egentillverkade blomlådor.

Lokalen på Bondegatan 8–10 som stått tom under en längre period har under sommaren fått nya hyresgäster. Innan sommaren påbörjades en lokalanpassning i en del av lokalen som numera är en skönhetssalong. Arbetet med att fortsätta hyra ut fler delar av lokalen är i full gång och lokalen har visats för flera intressenter.

Genom förvärvet av fastigheten Frisören 6:1 i centrala Vingåker så har vi skapat bra förutsättning för att kunna utveckla bostäder centralt i Vingåker, grundtanken är ett boende för äldre. Ny detaljplan behövs för framtida bostadsbyggande och kontakt med kommunen är tagen för att ta nästa steg.

Vingåkers Kommunfastigheter AB

I kommunens satsning på barn och utbildning har man beslutat att ersätta delar av Marmorbyns skolas äldre byggnader med en ny modern byggnad för optimal skolverksamhet. Detta arbete startade under hösten 2022 och beräknades stå klart till hösten 2023. Den nya byggnaden flyttades in i under hösten 2023 och den gamla byggnaden revs före årsskiftet. Kvar i projektet var utbyggnaden av den gröna byggnaden, utemiljö samt anpassning av kök och matsal. Projektet stod klart under sommaren 2024.

Byggnationen av den nya förskolan Sagolunden, i kvarteret Gränden, startades under hösten 2022 och stod klar för inflyttning till årsskiftet 2023/2024, under våren 2024 har rivning av den gamla byggnaden skett samt iordningställande av mark och utemiljö. Den nya förskolan med sina 6 avdelningar, har ersatt de två förskolor som finns i området idag. Under våren och sommaren har utemiljön färdigställts.

På Åbrogården har arbete tillsammans med kommunen genomförts för att anpassa användningen av lokalerna för framtiden. Tyvärr har en stor vattenskada upptäckts i grunden på Åbrogården, troligtvis efter de stora skyfallen och översvämningar tidigare år. Skadehantering pågår. Påverkade lokaler ligger främst på källarplan.

Bolaget gjorde under 2022 tillsammans med kommunen en fördjupad förstudie på ett nytt bad- och sportcentrum då det befintliga badhusets tekniska livslängd har uppnåtts och kommer behöva omfattande renoveringar för att kunna fungera vidare om det inte ersätts inom några år. I förstudien har vi haft fokus på låga driftkostnader, smarta lösningar och att skapa en naturlig mötesplats för alla åldrar och föreningar. Beslut togs under 2023 att i stället låta renovera badhuset för att hålla i minst 10 år till. Fördjupade analyser avseende vilka åtgärder som behöver sättas in fortsätter under 2024. Renoveringen planeras till sommaren 2025.

Vingåker Vatten och Avfall AB

Från årsskiftet har bolaget tagit över återvinningsstationerna från FTI (Svenska Förpackningsinsamlingen AB). Detta har inneburit tillkommande kostnader för insamling av förpackningsmaterial, omlastningsstation samt administration. Detta finansieras av en fast och rörlig ersättning från Naturvårdsverket.

Ansvaret för fortsatt insamling av förpackningsavfall där det finns (flerbostadshus) har också övertagits av kommunerna från och med 2024. Bolaget får en fast ersättning från Naturvårdsverket som oakkortat går tillbaka till fastighetsägarna. Den rörliga ersättningen för insamlat material används

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

för att täcka uppkomna kostnader för omlastningsstation och administration.

Sammantaget har övergången fortlöpt väl och bolagets resultat har inte belastats av de tillkommande ansvarsområdena.

Kommunfullmäktige i Vingåker beslutade i november 2023 att slopa borgensavgifterna, det vill säga den avgift bolaget betalar till kommunen när det lånar med kommunal borgen som säkerhet, samt betala tillbaka tidigare betalade borgensavgifter på 4,6 mnkr, vilket motsvarar den taxehöjning som föreslagits för VA-verksamheten. Detta bidrag bokas in som intäkter löpande under året och inkluderas i siffrorna nedan.

2 Befolkning

Under perioden januari till och med juli 2024 minskade folkmängden i Vingåkers kommun med 51 personer, från 8 856 till 8 805 invånare.

Under perioden flyttade 229 personer till Vingåker och 261 personer från Vingåker. Det gav ett flyttningsunderskott på 32 personer. Invandringar (in- och utflyttning från utlandet inklusive personer som får uppehållstillstånd) uppgick till 16 och utvandringar 15, vilket gav ett invandringsöverskott på 1 personer. Under perioden var antalet födda 42 personer och antalet personer som avled 59 stycken, vilket gav ett födelseunderskott på 17 personer, samt en justeringspost med en minskning av 3 invånare (Källa: SCB)

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Tabellen visar befolkningsutvecklingen i kommunen de senaste fem åren. Invånare över 71 år ökade, medan barn i åldrarna 0-18 år minskade under perioden. Invånare över 71 år ökade från 1 634 personer år 2020 till 1 797 personer fram till och med juli 2024. De utgör då 20,4 procent av kommunens folkmängd (17,9 procent 2020). Barnen i åldrarna 0-18 år minskade från 2 023 personer år 2019 till 1 782 personer fram till och med juli 2024. De utgör då 20,2 procent av kommunens folkmängd (22,1 procent 2020). (Källa: SCB)

Befolkning	Juli 2024	2023	2022	2021	2020
0-6	583	640	661	671	702
7-9	287	317	316	330	302
10-12	320	303	301	302	312
13-15	290	291	284	314	335
16-18	302	318	350	355	372
19-24	529	509	522	518	550
25-30	482	513	544	590	606
31-40	950	934	913	890	851
41-50	883	917	956	1 003	1 022
51-55	544	562	585	577	590
56-60	634	642	631	630	619
61-65	634	601	597	611	605
66-70	570	564	622	616	644
71-75	624	620	637	655	698
76-80	598	588	553	521	466
80+	575	537	509	480	470
Total	8 805	8 856	8 981	9 063	9 144

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Senaste statistik från SCB visar huvudsaklig inkomstkälla för personer som flyttade till respektive från Vingåker under 2023. Arbetsmarknadsstatistik har ofta en eftersläpning och kan ge en bild av hur befolkningsförändringar ser ut.

Huvudsaklig inkomstkälla	Flyttade till kommunen	Flyttade från kommunen
Uppgift saknas/invandrare mm	8	56
Ersättning för arbete	240	275
Ersättning vid arbetslöshet	10	14
Ersättning för studier	26	14
Pension	37	55
Ers. vid långvarig nedsatt arbetsförmåga	7	13
Ers. vid sjukdom	8	9
Ers. vid förädrarledighet/vård av närstående	6	23
Ekonomiskt stöd	7	24
Saknar ersättningar	110	101
Totalt	459	584

(Källa: SCB, 2023)

Tabellen visar att av de totalt 459 personer som flyttade in till Vingåkers kommun var 240 förvärvsarbetande. I gruppen som flyttade ut var det 275 av de totalt 584 som förvärvsarbetade. Antalet personer med försörjning genom ekonomiskt bistånd som flyttade till kommunen var 7 medan motsvarande siffra för de som flyttade ut var 24. Vilken anknytning till arbetsmarknaden personer har som flyttar in och ut, påverkar således kommunens skatteintäkter och även kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd bland annat.

2.1 Befolkningsstruktur

Åren framöver väntas det bli färre barn och fler äldre. Antalet invånare över 80 år väntas öka med ca 40 procent de kommande tio åren. Samtidigt väntas antalet personer i arbetsför ålder, 19-64 år, att minska. Det medför att färre personer ska försörja fler. Ett ökat bostadsbyggande medför dock inflyttning, kanske främst av barnfamiljer. Det ställer då krav på verksamhet och ekonomi och att kommunen och de kommunala bolagen har framförhållning för att kunna planera och samordna resurserna på ett effektivt sätt.

3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

För innevarande mandatperiod består målstyrningen av två perspektiv som är indelade i 13 fokusområden som i sin tur är indelade i totalt 64 mål. I delårsrapporten görs en uppföljning och prognos på nivån fokusområden.

Uppföljningen har en förenklad sammanfattning i trafikljusfärger. Utifrån den är resultatet blandat, vilket är naturligt dels för att det ännu bara har gått halva mandatperioden, dels för att mål och fokusområden är olika enkla att avgränsa eller betrakta som färdiga/fullföljda, och dels för att nämnderna av helt rimliga skäl har gjort medvetna prioriteringar av vissa områden framför andra.

Att uppföljningen från och med den här mandatperioden görs i Stratsys ger en bättre kvalitet och transparens i uppföljningen. Möjligheterna för den politiska ledningen att bevaka och styra måluppfyllelsen är därför goda.

3.1 Måluppföljning

3.1.1 Vingåkerbygdens utveckling

Fokusområde	Analys
 Ekonomi i balans	Kommunkoncernens ekonomi är ansträngd. Kommunens prognos för årets resultat är negativt. Däremot har kommunen hittills under 2024 genomfört samtliga investeringar med egna medel, det vill säga utan upplåning. Likviditeten är ansträngd. Sammantaget görs bedömningen att målet om ekonomi i balans inte är uppnått. Prognosen för mandatperioden indikerar med den fakta som är tillgänglig i augusti 2024, på att målet inte till fullo kommer att uppnås. Fokus för arbetet framåt är åtgärder och handlingsplaner för ekonomi i balans vid utgången av 2025.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Fokusområde	Analys
<p> Tillväxtmål 10/32 (10 000 invånare år 2032)</p>	<p>Många aktiviteter har genomförts för att öka befolkningmängden i Vingåkersbygden. Trots dessa insatser visar befolkningsstatistiken på en nedåtgående trend. Följande aktiviteter har genomförts under mandatperioden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • En projektorganisation för att hålla ihop arbetet mot 10/32 har skapats och en sammanställning av förvaltningarnas utmaningar och möjligheter har genomförts. • Tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet har en flyttstudie genomförts för att ta reda på hur Vingåkers kommun kan arbeta mot att bli 10 000 invånare till 2032. Workshop med forskare, politiker och tjänstepersoner från samtliga förvaltningar har genomförts och utifrån aktuell forskning har konkreta strategier för att lyckas identifierats. • Arbetet med att identifiera målgrupper för potentiella inflyttare pågår i samverkan med utvecklingsgrupper i bygderna. • Infört en ny tjänst med ansvar för mark & exploatering. Funktionen är sammanhållande för frågor som rör inflyttning och försäljning. De första tomterna i Högsjö har sålts via anlitad mäklare och flera bygglov har inkommit för nya området i Baggetorp. • Inventering av kommunens byggrätter har genomförts och presenterats på näringslivsrådet. • Tillsammans med Vingåkers kommunfastigheter har en samverkansgrupp för markstrategiska frågor bildats och samordningsmöten startar under hösten. • Det ekonomiska projektstödet "Vingåker växer" har inrättats. För att lyckas nå det strategiska tillväxtmålet på 10 000 invånare år 2032 i Vingåkers kommun, uppmuntras Vingåkerbygdens utvecklingsgrupper och föreningar att genomföra konkreta insatser som lockar fler personer att folkbokföra sig i Vingåkers kommun. • Samverkansmöte med pensionärsföreningen med fokus på bostäder för äldre har genomförts tillsammans med Vingåkers hem. Förutom information om Slottsplanen bjöd eftermiddagen på goda samtal kring pensionärers behov på bostadsmarknaden. Äldres boendeförutsättningar har förutom förlängd självständighet även en viktig roll för att få igång flyttkedjor. • En uppstartsträff med samverkansaktörerna kring Hjälmarsstrategin har genomförts och kommunerna runt Hjälmaren har tillsammans med länsstyrelserna beslutat att starta föreningen Hjälmarsamarbetet. Förutom kommunerna och länsstyrelser kommer regionerna och olika intresseorganisationer ha möjlighet att gå med i föreningen.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Fokusområde	Analys
 Hållbar tillväxt, entreprenörskap och ett gott näringslivsklimat	<p>För flertalet mål i det här fokusområdet är prognosen att de kommer att uppfyllas och att läget i stort är gott i arbetet. Det gäller t.ex. både inrättandet av en verksamhet för vuxenutbildning och arbetsmarknadsfrågor, och de de mål som gäller för översiktsplan och planberedskap. Utvärderingen av arbetet med landsbygdsutveckling är klar och bereds i förvaltningen.</p>
 Föreningslivets, idrottens och kulturens betydelse för samhällets utveckling	<p>Biblioteket skapar tillsammans med Slottet, Vingåkersbadet, Fritidsgården och föreningslivet kulturell välfärd och främjar därmed välbefinnande samt hälsa för medborgarna. Investeringar i kultur bidrar till ett mer innovativt och hållbart samhälle. Ett rikt kultur- och fritidsliv gör Vingåkersbygden attraktiv.</p> <p>Under 2024 har två offentliga konstverk färdigställts på biblioteket. De nya konstverken tillför det specifika och stärker Vingåkers karaktär. Vingåkerborna har relativt god tillgång till litteratur och tidskrifter samt en mycket god tillgång till publika aktiviteter jämfört med Sverige som helhet.</p> <p>Eftersom många asylsökande barnfamiljer är regelbundna besökare på biblioteket påverkas verksamheten kraftigt av de utvisningsbeslut som kommit sedan i höstas. Gruppen asylsökande tillhör en av bibliotekets prioriterade målgruppen enligt bibliotekslagen. Besöksantalet sjunker och de besökare som kommer mår sämre på grund av sin otrygga livssituation.</p>
 Förbättrad infrastruktur	<p>Många aktiviteter har genomförts för att utveckla infrastrukturen i Vingåkersbygden. Högsta prioritet har varit åtgärder som tryggar oskyddade trafikanter, som exempelvis gång och cykelstråk i närheten av våra skolor. Men även kapacitetutredningar, tillgänglighetsåtgärder vid busshållplatser samt insatser för att främja utbyggnaden av laddinfrastrukturen har genomförts. Samordningen med trafikverket har förbättrats genom kontinuerlig dialog. Tillsammans kan vi prioritera dem åtgärder som ger bäst effekt.</p>

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Fokusområde	Analys
 Klimat, miljö och energieffektivisering	<p>Utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle sker kontinuerligt inom många av kommunens områden. Det är svårt att få en rättvisande bild på ett så komplext och omfattande arbete. Men ett axplock av åtgärder som genomförts utifrån dem utpekade målen är.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemensamt arbete med energirådgivning genom Energikontoret har inletts tillsammans med närliggande kommuner. Ett större sammanhang ökar kompetensen och gör det möjligt att erbjuda mer specialistkompetens för våra medborgare och näringsidkare. • Förslag på vattentjänstplan utifrån nya lagstiftningen har tagits fram tillsammans med Flen, Katrineholm och Sörmlandsvatten. Förslaget behandlas i Kommunfullmäktige under hösten. • Samordnat informationsflödet gällande nya föreskrifter för vattenskyddsområdena i Viren och Tisnaren, tillsammans med Sörmlands vatten. Detta då flera fastighetsägare känt oro för att föreskrifterna ska påverka boende och verksamhetsutövning negativt. Specifika samrådsmöten med fokus på Lantbruk och exploatering har genomförts. Därutöver arrangerades även föreläsningen "Vad innebär vattenskyddsområde och varför behövs det" i samband med Vattenveckan. • I samverkan med Sörmlandsvatten, Flen och Katrineholm har en projektgrupp samt ett antal mindre grupper utifrån fokusområden bildats för att leda arbetet med åtgärder utifrån avfallsplanen. Genom att dela upp aktiviteterna mellan aktörerna är förhoppningen att genomförandet ska vara möjligt trots knappa resurser. Rapport om genomförda åtgärder har sammanställts i samband med årsredovisningen. • Ett antal Informationskampanjer till allmänheten har genomförts. • Nya e-tjänster och andra digitala lösningar har utvecklats för ökad service och effektivare administration. • Minskade interna transporter genom samplanering och övergång till fossilfria drivmedel. • Införandet av förmånsbicyklar till kommunens medarbetare.

3.1.2 Trygghet och hälsa för Vingåkerbygdens medborgare

Fokusområde	Analys
<p> Arbetsro och trygghet för barn och unga</p>	<p>Trygghet för barn och elever</p> <p>Enkätsvaren, när de slås samman för alla verksamheter, visar att både barn, elever och vårdnadshavare bedömer att tryggheten i skolorna och att vuxna agerar vid händelser i verksamheterna är relativt hög. Däremot är man mindre nöjd med studieron.</p> <p>Tittar vi på enheterna var för sig så skiljer målpuppfyllelsen sig en del både mellan skolor och åldrar. Resultaten är ganska lika år efter år. Nationella enkäter från till exempel Skolinspektionen visar att tryggheten i skolan minskar nationellt.</p> <p>Trygghet i skolan är ett resultat av både systematiska och individuellt anpassade insatser. Yngre elever drar nytta av tydliga strukturer och nära vuxenkontakt, medan äldre elever behöver mer avancerat socialt och emotionellt stöd, tillsammans med en inkluderande och stöttande skolmiljö.</p> <p>För att effektivt främja trygghet över hela åldersspannet måste skolor implementera strategier som anpassas efter elevernas åldersspecifika behov och kontinuerligt utvärderas och förbättras.</p> <p>Alla våra verksamheter har nolltolerans mot kränkande behandling och diskriminering. Trots det sker det övertramp. Vi har bra kontroll över vad som sker genom att samtliga händelser anmäls i våra e-tjänster som huvudmannen får ta del av. Samtliga händelser utreds och åtgärder sätts in för att förhindra fortsatta händelser.</p> <p>Vi arbetar aktivt med förebyggande arbete genom våra trygghetsteam och Trygghets och Likabehandlingsplaner. Kompetensutveckling om diskrimineringsgrunderna kommer att ske under hösten 2024.</p> <p>Från och med hösten 2024 kommer brottsförebyggande utbildningar om sexualbrott på nätet för elever tillsammans med skolpersonal på mellanstadiet och högstadiet genom SSA (Safe Selfie Academy)</p>
<p> Förbättrade skolresultat och ökad utbildningsnivå</p>	<p>Samtliga enheter följer elevfrånvaron noga varje månad. Frånvarorutinerna har implementerats och följs i högre utsträckning. Samarbete finns mellan skolor och elevhälsan. Vid en jämförelse över tid ser vi ännu inga stora förändringar.</p> <p>På de nationella proven i årskurs tre är målpuppfyllelsen fortfarande låg men en lite positiv förbättring kan ses 2024</p> <p>Meritvärdet för årskurs 6 har en variation mellan år och skolor åren och ingen tydlig långsiktig trend.</p> <p>Meritvärdet för årskurs 9 har ökat sex år i rad.</p> <p>Andelen behöriga elever till yrkesgymnasium har ökat de sex senaste åren från ca 50% till 78,6%.</p> <p>Andelen invånare med eftergymnasial utbildning ökar långsamt med stadigt.</p>

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Fokusområde	Analys
 Trygghet inom vård och omsorg/äldreomsorg	<p>Socialstyrelsens årliga enkät till alla individer med behovsprövade biståndsinsatser i äldreomsorgen enligt socialtjänstlagen visar på en fortsatt hög nöjdhet och trygghet. Sämst betyg får den inre och yttre miljön vid Humlegården/Ekgården. Det pågående projektet för ett åldersvänligt Vingåker fokuserar mycket på trygghetsaspekter. Föreningslivet, inte minst våra pensionärsföreningar, väntjänsten och den lilla kommunens fördelar med sociala kontakter i affärer, vårdcentral och till grannar och bekanta bidrar till ett tryggare liv för de äldre invånarna.</p>
 Ökad sysselsättning och kompetensförsörjning	<p>Möjlighet till kompetensutveckling under del av arbetstid inom bristyrken erbjuds, det sker individuella prövningar utifrån önskemål och behov. Exempel på insatser som erbjuds är utbildning för att få rektorsbehörighet, vårdbiträdesutbildning, undersköterskeutbildning och utbildning till specialistundersköterska. Chefstraineeprogram erbjuds för framtidens ledare. Personalomsättningen har minskat. Sjukfrånvaron är stabil på en hög nivå, Frisknärvaron mäts inte i faktiska siffror.</p>
 Folkhälsan, idrottens och kulturens betydelse	<p>För flertalet mål i det här fokusområdet är status god liksom prognosen för att målen ska uppfyllas. Det gäller t.ex. både de mål som avser kultur och fritid respektive samhällsbyggnad. För ett av målen har inget arbete påbörjats och det gäller inrättandet av ett pris för folkhälsoarbete.</p>
 Förbättring av trafiksituationen	<p>Asfaltering av våra kommunala gator pågår utifrån asfaltsplanen där underhållsbehovet analyserats. Kommunens hastighetsskyltar har lagats och en första hastighetsmätning har genomförts. Önskemålet om hastighetskameror har lämnats till Trafikverket.</p>
 Trygghet och säkerhet	<p>På central nivå kommer kapaciteten att arbeta med trygghets- och säkerhetsfrågor att minska. Kommunens samverkan med räddningstjänst och polis fortsätter genom IST-möten. Genom samverkansmöten och samarbete med nattvandrare, pensionärsföreningar, idrottsföreningar, kyrka och näringslivet samt allmänheten bedöms det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet ha blivit mycket bättre. Kommunen arbetar löpande med trygghetsvandringar och underhåll av offentliga miljöer för medborgarnas faktiska och upplevda säkerhet.</p>

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

3.2 Utvärdering av ekonomisk ställning

Av tabellen nedan framgår nämndernas nettoavvikelser jämfört med budget per 240831. Totalt uppgår den till -14 810 tkr. Finansens redovisar en nettoavvikelse jämfört med budget på +10 514 tkr. Totalt uppgår budgetavvikelsen för perioden januari-augusti till -4 296 tkr.

För helåret 2024 prognostiserar nämnderna en negativ budgetavvikelse på -24 250 tkr och finansens en positiv budgetavvikelse på +14 876 tkr. Det gör att prognosen för den totala budgetavvikelsen 2024 uppgår till -9 374 tkr. Kommunens budgeterade resultat för 2024 uppgår till -23 009 tkr, vilket tillsammans med prognosen på -9 374 ger en prognos för kommunens resultat 2024 på -32 383 tkr. Budgetavvikelsen motsvarar 40 procent av det budgeterade resultatet.

Jämfört med den prognos som lämnades i samband med tertialrapport 1 per den sista april är detta en förbättring med 3,1 mkr. Prognosen för kommunens resultat var då -35 490 tkr. Mer finns att läsa per nämnd nedan.

tkr	Nettoavvikelse 240831	Prognos 241231	Föregående prognos (tertia 1)
Kommunstyrelsen	1 212	1 830	1 480
Samhällsbyggnadsnämnden	1 915	1 000	200
Kultur- och fritidsnämnden	94	250	100
Barn- och utbildningsnämnden Övrigt	-9 034	-10 830	-10 661
Barn- och utbildningsnämnden Gymnasiet	844	500	0
Socialnämnden	-9 842	-17 000	-18 620
Totalt nämnderna	-14 810	-24 250	-27 501
Finansen	10 514	14 876	15 020
Totalt kommunen	-4 296	-9 374	-12 481
Budgeterat resultat perioden	-15 339	-23 009	-23 009
RESULTAT perioden/ PROGNOSES	-19 635	-32 383	-35 490

Kommunstyrelsen

Totalt redovisar kommunstyrelsen för perioden ett positivt utfall på +1 212 tkr jämfört med budget. Prognosen för helåret uppgår till +1 830 tkr. I den summan ingår en besparing inom förvaltningen på -2,8 mkr och som återfinns under område kommundirektören. Att det prognostiserade underskott vänt till en positiv prognos beror framför allt på att den allmänna kollektivtrafikens kostnader beräknas bli 2,4 mkr lägre än budgeterat på grund av en lägre indexhöjning än väntat vid budgeteringen.

Område politik

Totalt redovisas ett utfall jämfört med budget +1 037 tkr Årsprognos +900 tkr.

I området politik ingår:

Kommunfullmäktige som har en budgetavvikelse +78 tkr. Inom området ingår bland annat arvoden och kostnader för partistöd. Prognos + 0 tkr.

Kommunstyrelse: Budgetavvikelsen. + 432 tkr. Prognos +100 tkr. Inom kommunstyrelsens ansvarsområde ingår UVA, Vuxenutbildning och arbetsmarknad. Under 2024 finansieras detta projekt främst med tidigare avsatta medel för att bygga upp verksamheten. De kostnader som uppstår vid starten av den ordinarie verksamheten kommer att belasta 2024 års budget och är varken budgeterade eller finansierade. Detta inkluderar bland annat vissa lönekostnader då medarbetare kommer att börja

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

sitt arbete före årsskiftet. Den beräknade tillfälliga extra kostnaden är 500 tkr.

Revision visar en budgetavvikelse på +117 tkr. Prognos -104 tkr. Avvikelsen beror enligt revisorerna främst på ökade konsultkostnader i samband med ökat lagkrav samt uppräknade av revisorernas arvode som inte var medtagen i budget.

Valnämnd: Budgetavvikelse +27 tkr. Prognos +40 tkr. Bidrag har inkommit för EU-valet och de flesta kostnader har bokförts.

Överförmyndaren har en budgetavvikelse -84 tkr. Verksamheten bedrivs i gemensam nämnd med Flen och Gnesta och där Flen sköter det operationella. Prognos -100 tkr.

KS-resurs: Budgetavvikelsen uppgår till +466 tkr, vilket bland annat täcker oförutsedda kostnader. Den totala ursprungliga budgeten var 1 749 tkr. Beslutat att projektmedel på 700 tkr för åren 2024-2026 allokeras för att genomföra projektet med controller/FUT-handläggare inom socialförvaltningen, med en total summa på 700 tkr år 2024. Prognosen +1 000 tkr.

Område kommunledningsadministrationen visar ett utfall jämfört med budget på -1 719 tkr.

Årsprognos - 2 500 tkr. Kommunledningsadministration består av kommundirektör, näringslivsansvarig. Strateg inom kris- och beredskap, brottsförebyggande har flyttats till kanslienheten vid halvårsskiftet. Budgetavvikelse till och med augusti 2024 för näringslivsansvarig samt strateg inom kris- och beredskap, brottsförebyggande är +361 tkr. Beräknad besparing +300 tkr. Kommundirektörens budgetavvikelse är -2 081 tkr. I utfallet ingår en ofördelad besparing för kommunstyrelsens förvaltning som är på - 2,8 mkr, vilket blir -1 864 tkr för åtta månader.

IT-enheten har ett utfall mot budget som är +84 tkr. Årsprognos 0 tkr. IT-enheten består av IT och kommunikation. Utöver dessa delar finns kommunikationsprojektet som i första hand disponeras till att marknadsföra och informera kring våra kommande större utvecklingsprojekt t ex nybyggnationer, kompetensförsörjning, kommuninformation, platsvarumärket. Återstående medel är 2 977 tkr.

Nedan visas de olika ansvarerna inom enheten:

IT har ett utfall mot budget för augusti som är +58 tkr. Prognos är 0 tkr. Kostnaderna för IT har ökat kraftigt under senaste året och även om många åtgärder gjorts för att hålla en budget i balans påverkas vi av andra verksamheters behov och projekt. De största ökningarna är från IP-Only och de förhyrda fiberanslutningar kommunen har som ökat med ungefär 500 000 kr/år. Även Microsoftlicenserna har ökat i pris vilket även de kommer medföra ungefär 400 000 kr/år i merkostnad. Eftersom säkerhetsläget i världen är ansträngt behöver vi lägga stora ekonomiska resurser på IT-säkerhet. Vi bedömer att även dessa kommer öka kostnaderna med ungefär 400 000 kr/år. För närvarande är budgeten i balans men det beror på något lägre personalkostnader till följd av viss tjänstledighet. Prognosen är dock väldigt osäker att sätta så här tidigt på året och den kan komma att förändras under Q4. Eftersom IT har en stor roll i det Vinnovaprojekt som pågår kan förutsättningarna förändras inom kort. Det gäller för hela verksamheten där även kommunikation har en stor roll.

Kommunikation har ett utfall mot budget för augusti som är +26 tkr. Prognos är +0. Här återfinns marknadsföringskostnader, drift av olika kommunikationsverktyg, utrustning o dyl. Inför 2024 flyttades budgeten för kommunikatörernas personalkostnader över till IT-enheten. Detta medför att det är svårt att spekulera i en prognos men en försiktig gissning är att kommunikationsdelen kommer ha en budget i balans under året. En hel del aktiviteter har krävt köp av konsulttjänster men dessa kostnader ska finansieras dels av de medel som finns i ordinarie investeringsbudget och dels av det kommunikationsprojekt som har egna medel om ungefär 3 miljoner kvar.

Kanslienheten visar ett utfall jämfört med budget på +384 tkr. Årsprognosen är 200 tkr. Här finns bland annat kommunens övergripande kostnader för frankering och frakt, s k sekretessstunor och kaffe till kommunhuset men även mer enhetsspecifika kostnader för ärendehanteringssystem och förtroendemannasystem. Här ingår även alla personalkostnader inom enheten. *Vakanta tjänster pekar mot en prognos på 0 tkr*. En påbörjad uppdatering av ärendehanteringssystemet kan minska plusresultatet, men å andra sidan kommer verksamheten på sikt att effektiviseras. Under året har

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

kanslipersonalen, tillsammans med kommunens övriga administrativa personal, arbetat intensivt med projektet att ta fram en informationshanteringsplan som underlättar arbetet med e-arkiv. Detta arbete går nu in i sin slutfas. Det innebär att uppdatering av ärendehanterings-systemet som pågått samtidigt men haft en delvis lägre prioritet kommer att upprioriteras.

Sedan 1 juni ansvarar kanslienheten formellt för det övergripande säkerhetsarbetet. Kanslienheten har från utifrån detta 1 maj utökats med en halvtidstjänst för säkerhetsarbetet. Övertagandet bygger på ett beslut av kommundirektören att omdisponera resurserna inom förvaltningen.

Kanslienheten kommer dessutom från den 1 september att arbeta med ett projekt som syftar till att utveckla kommunens avtalshantering, och av den anledningen behöver kanslienheten utökas med en halvtidstjänst. Grunden för detta projekt bygger på ett fullmäktigebeslut i november 2023. Rekrytering för att fylla de två halvtidstjänsterna har skett och en ny nämndsekreterare/registrator anställdes under senare delen av augusti.

Inom kanslienheten återfinns också telefoni. Utfallet är +57 tkr. Här finns kostnader för övergripande telefoni, växel och samverkansavtal med Katrineholm inom telefoni. Prognos +100 tkr.

Vidare finns inom kanslienheten området upphandling. Utfallet är -36 tkr. Antal beräknade köpta timmar från Telge Inköp AB beräknas öka i förhållande till 2023 beroende på ett antal större upphandlingar under 2024. Kostnaderna från Telge Inköp har viss eftersläpning. Prognos 0 tkr.

Ekonomienheten redovisar totalt inklusive bidrag och avgifter efter augusti ett utfall på + 702 tkr jämfört med budget. Årsprognosen pekar på +2 980 tkr. Enheten brukar delas upp i två delar. *Ekonomienheten (här ingår ekonomichef) samt Bidrag och avgifter. Se nedanstående områden/ansvar:*

Ekonomichef: Utfallet är +125 tkr jämfört med budget. I utfallet saknas ett par licenskostnader för system avseende augusti. Det har varit en viss försiktighet inom detta område, särskilt när det gäller konsulttjänster. Prognosen ligger på +80 tkr.

Totalt visar område Ekonomienheten ett utfall på +145 tkr. Prognos +80 tkr.

Bidrag och avgifter: Utfallet är +557 tkr. Det är svårt att förutse flera poster som tillhör denna kategori, till exempel kollektivtrafiken. Region Sörmland rapporterade i kvartalsrapporten att intäkterna förväntas bli något högre än budgeterat. Busstrafikens kostnader beräknas bli 2,5 mkr lägre än budgeterat på grund av en lägre indexhöjning än väntat vid budgeteringen samt höga viten. Totalt innebär detta en prognostiserad nettokostnad på 10,3 mkr istället för de budgeterade 12,7 mkr, vilket ger en prognos för kollektivtrafiken på +2,4 mkr. Inom detta område ingår också kommunbidrag till Viadidakt. Den del som rör yrkesvuxenutbildningen bör tillfalla Vingåker, som det har gjort de senaste åren, med +500 tkr. Totalt sett leder detta till en prognos för bidrag och avgifter på +2,9 mkr.

HR redovisar en avvikelse mot budget med +724 tkr. Årsprognos för HR-enheten är 250 tkr. Det förväntade resultatet grundar sig på generell försiktighet. Vissa budgetposter indikerar en positiv utveckling medan andra visar negativa tendenser. Enheten förväntas ha högre kostnader senare under året, inklusive utgifter för friskvårdsbidrag. *I Projektet digitaliserings HR-processer finns 211 tkr att nyttja. Dessa medel nyttjats vid införandet av ytterligare digitaliserade HR-processer.*

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens utfall mot budget i augusti 2024 är +1 915 tkr. Prognos +1 000 tkr. Förra årets besparingsåtgärder börjar få effekt och nämnden har ett positivt resultat för årets första halvår. Överskottet beror främst på vakanta tjänster under perioden, försäljning av fordon, samt att inga större bidragsansökningar för bostadsanpassningar inkommit och beviljats. Om bidragsansökningarna fortsätter vara låga under resterande del av året kommer nämnden nå ett plusresultat vid årets slut. Utfallet för bostadsanpassningsbidrag är dock svårt att prognostisera.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

En annan osäker post är vinterväghållningen som även i år förväntas gå med underskott. Under de senaste sex åren har årsbudgeten på 800 tkr bara räckt vid två tillfällen. Inför vintersäsongen 2024 träder ett nytt dyrare avtal i kraft. En omfördelning av budgeten behöver göras inför 2025 då vinterväghållningen beräknas kosta 1,9 mkr per år. Höjningen ger dock bara halvårseffekt för 2024.

Vi befinner oss fortfarande i en lågkonjunktur med tufft ekonomiskt läge, men en viss ljusning kan anas. Antalet inkomna bygglovsansökningar ökar igen men intäkterna är lägre än budgeterat då inga bygglov för större projekt beviljats under våren. Priset på livsmedel och drivmedel är fortsatt högt men prisbildningen har stabiliserats.

Då kommunen ser ut att gå mot ett stort underskott 2024 fortsätter förvaltningen vara återhållsamma med tillsättandet av vissa vakanta tjänster. Under en kortare period kan verksamheten klara uppdraget genom en mindre sänkning av ambitionsnivå. Men på längre sikt får en allt för slimmad organisation negativa effekter på leverans och servicenivå.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur-och fritidsnämndens totala utfall jämfört med budget är totalt + 94 tkr. Prognosen är +250 tkr.

Kultur och fritidschef: Utfall mot budget är +38 tkr. Årsprognos 0 tkr. Förvaltningens samlade behov av gemensam besparing finns här. Bedömningen av årsprognosen gör ändå gällande att budget i balans kommer att kunna hållas.

Föreningsbidrag: Utfall jämfört med budget -312 tkr. Årsprognos +150 tkr. Föreningslivet uppfattas ha stora eller mycket stora behov av bidrag för ökade omkostnader för drivmedel, hyra, el, sophämtning etc. varför samtliga bidragsansökningar innebär en efterfrågan som vida överskrider budgeterade belopp för de olika bidragstyperna. Flera bidragsposter behandlas löpande, medan beslutet gällande förändrade bidragsregler, går mot en mer samlad ansökan för flera av bidragstyperna. Budget avseende föreningsbidrag bedöms kunna hållas, med en försiktig aning om ett plusresultat vid årets slut.

Badhuset: Utfall jämfört med budget +145 tkr. Årsprognos +100 tkr. I snitt genomförs 4 000 besök per månad. Generellt finns här en stor efterfrågan, dock är sommarsäsongen fullt naturligt badhusets lugnaste besöksperiod. Intäktsmässigt har verksamheten tappat knappt 100 tkr, medan personalbudget fortsätter medverka till ett plusresultat. Med en låg bemanningstäthet som alla dagar i veckan under ca 11 månader om året ansvarar för all service såsom undervisning, inköp och försäljning, kassahantering, vattenprovtagning, redovisning och lokalvård, behöver trygghet avseende såväl arbets- som besöksmiljö vara i fokus för framtida beslut om rimliga öppettider i relation till bemanningstäthet.

Biblioteket: Utfall jämfört med budget +246 tkr. Årsprognos +100 tkr. Överskott avseende personalkostnader förklaras med ovanligt hög sjukfrånvaro, tjänstledighet och långtids-sjukskrivning. Medieinköp: Under Q1 har 33,6 procent av årets medieanslag använts, vilket innebär att de insatser som gjorts för att förbättra medieplaneringen ger gott resultat. Biblioteket når målet med en ekonomi i balans med hjälp av beviljade externa medel. Med nuvarande rambudget utgör alltså extern finansiering en förutsättning för att bibehålla likvärdig nivå på verksamheten.

Fritidsgården: Utfall jämfört med budget +233 tkr. Årsprognos +150 tkr. Beslutet att inte återbesätta en tidigare delvis icke finansierad tjänst medverkar till ett positivt utfall. Rekrytering av enhetschef är avslutad och en ny chef är nu anställd från och med augusti.

Säfstaholms slott: Utfall jämfört med budget -292 tkr. Årsprognos -250 tkr. Högsäsongen är över och besöksintäkterna når långt ifrån intäktskravet. Generellt är slottets årliga och tillika primära utställning kostnadsdrivande, detta trots att den till största delen är egenproducerad. Viss typ av tjänst, främst bild- och kommunikationsmaterial, kräver externa inköp. Visstidssjukskrivning under Q1 minskar det negativa resultatet med ca +50 tkr liksom en för övrigt slimmad bemanningstäthet med minimalt antal timvikarier för högsäsongens generösa öppethållande. Sammantaget pekar prognosen på ett minusresultat.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Turism: Utfall jämfört med budget +22 tkr. Årsprognos 0 tkr. Strikt efterlevnad och planering, samt avsaknaden av oväntade ekonomiska överraskningar, bidrar till både resultat och prognos.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden redovisar för perioden januari-augusti ett budgetunderskott på totalt -8 190 tkr. Årsprognos -10 330 tkr. Det är framför allt köp av huvudverksamhet såsom grundskoleplatser i friskolor och andra kommuner som är dyrare än budgeterat. Bland annat till följd av en mycket dyrare skolpeng då kommunens egna hyror justerats. Nämnden har dock fått kompensation för detta med 2 000 tkr på helår, vilket bidrar till att minska underskottet något.

Ansvaret för köp av platser inom den anpassade grund- och gymnasieskolan står också för en stor del av underskottet. Där är det inte möjligt att göra några besparingsåtgärder, eftersom elever med intellektuell funktionsnedsättning har rätt att gå i denna skolform.

Förskolan och en skolenhet har stora underskott där åtgärder vidtas i augusti. Dock är det inte möjligt att hämta igen det underskott som skapats under våren.

Inför budget 2024 minskades migrationsintäkter med -3 500 tkr till följd av att antalet asylsökande barn har minskat rejält. Detta är också en förklaring till att underskottet är så stort.

Förskolan: Augustis resultat visar ett underskott på ca -2 000 tkr. Vi har ett besparingskrav på 4 328 tkr på helåret. En av alla åtgärder är att minska personalkostnaderna enligt besparingsåtgärder. Vi märker att de åtgärder vi genomfört börjar ge resultat. En effektivisering som rektorerna ändå kommer att genomföra under året är att inte ersätta personal som går i pension eller går på föräldraledighet utan ersätta dessa personer med ordinarie personal. En månadsanställning är avslutad i april, tre månadsanställningar avslutades i juli och en i augusti.

Slottsskolan 7-9: Utfallet per augusti är -713 tkr. Prognosen ser god ut, i dagsläget har underskottet minskat marginellt men trenden är positiv. Det ökande underskottet under vt-24 har vi nu i några månader fått att stabiliseras. Vi står fortfarande och väger kring vissa parametrar där vi får en tydligare helhetsbild under september månad när den rapporten kommer. Vi har inte haft vikarier inne och personal har inte varit sjuka i samma utsträckning under juni/juli/augusti som vi har under kommande månad, då detta ger en mer rättvis bild. Dock kommer personalkostnader kopplade till personer som slutat att ha hunnit gett effekt och då ser vi tydligt hur dessa utgifter och besparingar tar ut varandra.

Slottsskolan F-6: Utfallet i augusti är -1 481 tkr. Höstterminen startade upp med de planerade åtgärderna, men effekterna går inte att se förrän tidigast i september. Nya elever i behov av extraordinära stödinsatser har börjat på skolan efter sommarlov, vilket har medfört att vi har behövt ta in en resurs som inte var med i tjänsteplaneringen. Detta kommer att medföra ökade personalkostnader. Ett flertal lärare har efter sommaren kommit in på universitetsutbildningar, vilket leder till nedsättningar i tjänstgöringsgraden och i vissa fall även statsbidrag.

Sävstaskolan F-6: Det ekonomiska läget är fortfarande stabilt i nuläget. Oron över hösten kvarstår då antalet elever med särskilda behov ökar samt att antalet elever som går på fritidshem efter skoldag i Katrineholms anpassade grundskola blir fler och kräver extra hög personaltäthet. Än så länge är det svårt att beräkna årets slutresultat, men ett nollresultat är målet med viss reservation som påtalats ovan.

Centrala elevhälsan: Ansvar stödresurser har främst kostnader för personal som är anställd övergripande i kommunen och dess drift samt kostnader för tilläggsbelopp för elever i extraordinärt stödbehov i skolan. Vi har också ökade kostnader för externt placerade elever (specialskolor).

Högsjö skola F-6: Enheten uppvisar ett negativt resultat på 157 tkr per augusti månads slut. Det är en minskning med 25 tkr jämfört med föregående månads resultat. Minskningen av det negativa resultatet beror främst på att löneenheten omfört felaktigt utbetalda löner på 42 tkr. Det innebär att det fortsatt månatliga underskottet är uppskattat till cirka 25 tkr. Personalkostnaderna på enheten överstiger

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

budget med ungefär 25 tkr/månad. Det är i dagsläget inte möjligt att göra ytterligare neddragning av personal då verksamheten ska vara öppen mellan 06.00-18.00. Det finns ingen personal som önskar nedsättning i arbetstid. På fritidshemmet har man under året haft alltför hög personaltäthet. Detta kommer att minskas inför hösten då en visstidsanställning avslutas samt att en personal fått beviljat tjänstledighet för arbete på annan skola. På fritidshemmet arbetar från hösten 2024 tre personal, vilket är sårbart om någon skulle vara frånvarande. Den personaltäthet som finns på hela enheten är nödvändig för att personal ska kunna få ut sin lagstadgade rast och att vi ska kunna täcka det behov vi har av rastvärdar och klasstödjare. Det är också nödvändigt för att vi ska kunna genomföra schemalagda aktiviteter utanför skolan, exempelvis simundervisning, hemkunskap och språkval. Klasslärare kan inte närvara vid den här typen av aktiviteter eftersom vi arbetar årskursblandat och därmed är man upptagen med annan undervisning.

Studiehandledning/modersmål: Resultatet i augusti är -147 tkr. Det sker rörelse i antal elever i kommunens skolor, visstidsanställning förlängs ej. Regelbunden kontroll sker gällande elevutflyttningar och elevinflyttningar. Med åtgärderna ovan sätts prognosen i nuläget till 0 tkr.

Anpassad grundskola, Sävsta: Att få enheten att fungera med personal inom budgetramarna är en av våra främsta prioriteringar. Efter åtta månader kan vi se att det ekonomiska läget ser bra ut så här långt. För att följa skollagens krav kommer an av de anställda läsa till behörighet för att undervisa i anpassad grundskola. Skolverket har beviljat statsbidrag för denna utbildningsinsats. Läraren som kommer att utbilda sig kommer inte att arbeta full tid. En behörig lärare har därför anställts. Vårens överskott visar att en viss höjning av antalet personal kan genomföras utan större ekonomiska bekymmer.

Kulturskolan: Tack vare noggranna projektuppföljningar och periodiseringar i våra projekt som löper över hela läsåret så siktar vi mot ett nollresultat även 2024. Våra mest resultatpåverkande projekt är Dream Camp, Utvecklingsbidrag från Kulturrådet, Yalla Create och Återvändaren.

Under april 2024 har vi mottagit beslut från Kulturrådet kring bidrag för läsåret 2024/25. Därmed har vi nu fått alla beslut från Kulturrådet inför nästa läsår. Totalt har man sökt olika bidrag på 2,0 mkr och beviljats 706 tkr. Utöver detta har vi beviljats 40 tkr för insamlingskonsert under hösten 2024 och 90 tkr för sommarskola kring integration under sommaren 2024. Båda bidragen kommer från Sörmlands Sparbank.

Anpassad grund- och gymnasieskola: Anpassad grund- och gymnasieskola uppvisar ett resultat på -2 538 tkr. Antalet elever som för närvarande är inskrivna i den anpassade grund- och gymnasieskolan är högre än budgeterat. Det är en ständig rörelse vad gäller ansvaret på grund av in/utflyttningar samt nyinskrivningar. Prognos sätts i nuläget till -3 800 tkr eftersom två elever kommer att börja i Anpassad grundskola, ämnesområden, i Katrineholm.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar totalt i augusti ett underskott jämfört med budget på -9,8 mkr. Det har inkommit statsbidrag i form av prestationsmedel med anledning av minskning av timanställda samt för utökning gällande bemanning av sjuksköterskor. Efterfrågan av insatser inom hemtjänsten ökar och för att inte äventyra patientsäkerheten är det nödvändigt att bemanna utifrån efterfrågan. Inom individ- och familjeomsorgen är det främst ökade placeringskostnader som är orsak till underskottet. Barnskyddsärenden har ökat. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning och kostnader för inhyrd personal har ökat. Nedan kommenteras de olika verksamheterna.

Individ och familjeomsorg

Ledning: Fortsatt konsultstöd fram till 1 oktober då ny medarbetare ansluter. Nya placeringar aktuella under augusti månad, varav en särskilt kostnadsdrivande. Sålta sju utbildningsplatser till andra kommuner - Signs of Safety,

Barn och Familj: Behov av insatser för minst tre nya placeringar. Flertalet utredningar avslutas i

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

månadsskiftet augusti/september, både med och utan beslut om insatser, som innebär kostnader.

Vuxen: Vuxenenheten har under augusti fortsatt en placering på SiS enligt LVM och placeringen planeras fortgå till slutet av året. Tre utredningar enligt LVM inledda under augusti. Risk för placering finns. En extern vuxenplacering på HVB som beräknas fortgå under hösten 2024. En placering som inleddes och avslutades under augusti månad. Ärenden som avser våld har legat fortsatt lågt och under augusti 2024 har det inte skett någon placering på skyddat boende. Utifrån den ökning som skett på vuxenenheten avseende vuxna missbrukare beräknas kostnaderna för placeringar öka under hösten 2024 jämfört med våren 2024.

Ekonomiskt bistånd: Antal ärenden i augusti 2024: 180 st, avslutade ärenden: 12 st, nya ärenden: 9 st. Under sommaren har det varit högt tryck på försörjningsstöd med anledning av flera nya ärenden. Ärenden som kvarstår på försörjningsstöd över tid är ärenden som har mer social problematik än att individerna är arbetslösa. Många frågetecken kring kommunens framtida arbetsmarknadsenhet.

Äldre- och funktionshinderomsorg

ÄO: Det är mycket arbetsuppgifter för antalet handläggare. Ett stadigt inflöde av ärenden och ansökningar. Biståndshandläggare har skapat nya interna samverkansforum med verkställigheten inom kommunen som fungerar bra. Ny rutin kring utskrivningsprocessen har under sommaren varit problematiskt för biståndshandläggarna då Regionen inte deltar på SIP i samma utsträckning som tidigare och det för med sig att kommunen får ta mer ansvar vid utskrivningsprocessen.

Socialpsykiatri/LSS: Antalet ansökningar av nya individer fortsätter. Främst ansökan om daglig verksamhet eller boendestöd. Handläggare ser behov av stödboende i kommunen för ungdomar med funktionsvariationer som ej är i behov av särskilt boende men behov av stödinsatser i ett boende. Har ett ärende som ej verkställs inom särskilt boende på 1 år, och kommunen riskerar att få vite. Fortsatt högt tryck och många ärenden/handläggare.

LSS-bostäder: Dubbelbemanning på Fabriksgatan utifrån ökade omvårdnadsbehov hos servicemottagare. En individ har på grund av sina utökade behov slutat på dagliga verksamhet och behöver därför extra resurser på boendet. På Storgatan krävs det resurser utifrån en individs utökade behov och åldrande och på sikt behöver den individen ha en annan typ av daglig verksamhet. Det kommer behövas se över anpassning av boende för den individen. En individ har tackat ja till en satellitlägenhet som ska vara en servicebostad knuten till Lärkan.

Socialpsykiatri: Vid tidigare ekonomiuppföljning uppmärksammades att det inte förts över årsarbetare från Lärkparken vid 2024 års budget vilket kan förklara en del av underskottet på Socialpsykiatri, och överskottet på LSS-bostäder. Detta måste läggas rätt inför budget 2025. Det fortsätter att komma in nya och omfattande beslut inom socialpsykiatri särskilt inom boendestöd. Befintliga resurser är knappa för att kunna utföra besluten. Det finns även två tomma lägenheter på gruppboendet. Fortsatt dialog förs med Katrineholm med att sälja en plats.

Personlig assistans: Försäkringskassans utbetalningar angående assistansersättning ligger efter. Det är flera assistansberättigade som kommunen inte fått assistansersättning för sedan april månad. Det är lång handläggningstid på Försäkringskassan. Utifrån tidigare rapportering om en arbetsgrupp med arbetsmiljöproblem som innefattat stora kostnader i sjukersättning har nu åtgärder satts in och en uppstart 241014 med jour-nätter istället för vaken tid på natten. En retroaktiv ansökan om assistansersättning för perioden 231201-240601 är pågående hos Försäkringskassan för ett nytt ärende där ett nytt team har startats upp.

Ledning - äldreomsorg: En ny enhetschef började inom hemtjänsten 20/8 och är ofinansierad året ut.

Dagvård: Under sommaren har dagvårdsavdelningarna och aktivitetsvårdarna arbetat tillsammans på ett föredömligt sätt. Aktivitetsvårdarna har gått raka veckor och kunnat ersätta vid semester. Ingen budget finns för aktivitetsvårdarna, därav underskottet. De täcker fortsatt vid sjukdom samt arbetar helger.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Ekgården: Bemanningen under sommaren har varit över förväntan. Dock med varierande kvalitet. I augusti månad visar Ekgården fortfarande ett positivt resultat i budgeten. Under mars månad togs resurstid motsvarande 2,3 årsarbetare på vakansraderna bort vilket har påverkat det positiva resultatet. Under hösten skall två vakanser tillsättas på vardera 100 procent vilket kommer att påverka budgeten. Prognosen för helåret är dock ett positivt resultat.

Humlegården somatik: Bemanningskravet för Skäret är 11,36 årsarbetare och vi har idag, med alla i tjänst, 13,64 årsarbetare. Motsvarande resultat förra året vid samma tid var 15,65 årsarbetare. Det ihop med att vi har kunnat täcka frånvaro med resurspass förklarar plusresultatet.

Humlegården demens: Demensavdelningarna har under våren samt över semesterperioden varit tvungna att ha extrapersonal för att kunna säkerställa en god omsorg för hyresgästerna samt en säker arbetsmiljö för medarbetarna. Av samma anledning så har demensavdelningarna haft tomma lägenheter vilket medfört minskade intäkter. Timvikarier får lön månaden efter så minuset kommer att öka innan det vänder.

Korttids: Beläggningen på Korttids har varit fortsatt hög och flera individer med stora medicinska- och omvårdnadsbehov vilket kräver en högre personaltäthet. I dagsläget finns det inga indikationer på att detta tryck kommer att minska. Växelvårdsplatserna är i snitt belagda med tre individer per vecka vilket minskar antalet korttidsplatser. Åtgärder som kan göras:

- Att se över hur antalet vårdtygn på korttids skulle kunna minskas är ett ytterligare arbete som skulle spara ekonomiska resurser.
- Att se över möjligheterna att skapa ett hemgångs team kopplat till korttids för att snabbare kunna återgå till hemmet.
- Att tillsammans med bistånd försöka motivera hemgång tidigare när vi ser att personen inte längre behöver hjälp i form av korttidsboendet är en åtgärd som skulle kunna genomföras omgående.
- Ett samarbete har under månaden påbörjats och kräver vidare en tydligare samverkan och en tydligare struktur tillsammans med bistånd i varje sådant enskilt fall.

Avdelningen går med ett minusresultat som beror på ett ökat tryck och svårt sjuka individer vilket innebär ökat behov av extrapersonal.

Hemtjänst: Stöld av hemtjänstcykel, ny inköpt för 17 tkr. Två nyckelskåp har gått sönder och vi har därför tvingats köpa in två nya till hemtjänstgrupperna, 7,5 tkr. Under augusti månader har hemtjänsten 20h timmar övertid (omfattar fyllnadstid och kvalificerad övertid), 1050h sjukfrånvaro, 88 h obokad resurs.

Natt: Bemanningen har varit fortsatt hög under augusti då vi har varit tvungna att ha en extra personal per natt på demensavdelningarna. Bemanningskravet för natten är 16,52 årsarbetare och idag har vi när alla är i tjänst 16,78 årsarbetare. Detta kan jämföras med 2023 då vi hade 20,08 årsarbetare när alla var i tjänst. Den minskningen av årsarbetare kommer kunna bidra till ett minskat underskott.

Sjuksköterskor: Det ekonomiska underskottet beror på att vi behövt ta in bemannings-sjuksköterskor. Fortsatt en bemanningssjuksköterska året ut. Statsbidrag har medfört att underskottet blir något mindre.

Paramedicin: Två vakanta arbetsterapeuttjänster och en vakant tjänst fysioterapeut/sjukgymnast. Behov av bemanningsföretag under hösten vilket kommer medför ökade kostnader.

Bemanningsenheten: Anställt två vikarier för att täcka sommarsemesteren då det är tre bemannare och tre planerare och schemat går inte ihop med semester/arbetstid och veckovila. Vikariekostnaderna har belastat fel konto och är redigerat denna månad. Har betalt ut mer semesterpengar vilket innebär att årsbudgeten troligtvis kommer hamna på samma summa som angivits i tidigare månadsrapporter, förutom julimånad. Har fått ta del av statsbidrag då bemanningsenheten ingår i projekt för kris och beredskap.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Finansen

Den finansiella verksamheten redovisar för perioden januari-augusti 2024 ett positivt utfall jämfört med budget på 10,5 mkr. Årsprognosen innebär i nuläget att ett överskott på +14,9 mkr jämfört med budget förväntas uppstå. Det är en liten försämring jämfört med tidigare prognos som uppgick till +16,4 mkr. Ökade kostnader för pensioner är förklaringen.

Skatter och generella statsbidrag – den senaste skatteunderlagsprognosen i augusti från SKR (cirkulär 24:38) innebär ett bättre utfall än budgeterat med 4,9 mkr totalt sett för år 2024. Detta trots att befolkningssiffran per den 1 november 2023 blev 38 personer sämre än vad budgeten är beräknad på. Av tabellen nedan framgår de olika delposternas utfall, budgeterat belopp samt budgetavvikelse.

Alla belopp i tkr	År 2024	Beslutad budget, KF nov-23	Avvikelse utfall - budget
Befolkningsunderlag	8 912 personer	8 950 personer	-38 personer
Skatteintäkter	446 519	445 804	715
Generella statsbidrag och utjämning	251 335	247 146	4 189
Summa	697 854	692 950	4 904
Medel till befolkningsmässigt mindre kommuner	3 265	3 300	-35
TOTALT	701 119	696 250	4 869

Inom finansen finns kommunens kostnader för pensioner och pensionsskuld förändring. I nuläget förväntas dessa, enligt senaste prognos från KPA medföra ökade kostnader jämfört med den förra prognosen, men trots detta ett överskott jämfört med budget på 4,0 mkr vid årets slut. Från och med år 2023 har kommunens kostnader för pensioner ökat kraftigt med anledning av det nya pensionsavtalet AKAP-KR som innebär att kommunen avsätter 6 procent istället för 4,5 procent av lönesumman till de anställdas framtida pension. Utöver detta har inflationen medfört ett högre prisbasbelopp som också påverkar beräkningen av pensionsskulden. Merparten av kostnadsökningarna är budgeterade. Den senaste pensionsprognosen från KPA innebär att kommunens pensionskostnader beräknas uppgå till 72,1 mkr inklusive särskild löneskatt 2024, vilket är en ökning med 1,6 mkr sedan föregående prognos och med 4,4 mkr jämfört med 2023.

Inom finansen finns totalt budgeterat 5,3 mkr i buffertmedel. Kommunfullmäktige beslutade att använda medel ur bufferten för de kostnadsökningar som översynen och revideringen av hyreskostnader till Vingåkers Kommunfastigheter medfört gällande skolpengen. Totalt har barn- och utbildningsnämnden erhållit 2,0 mkr under 2024 för detta ändamål, kf §62, 240617. Utöver detta har kommunfullmäktige också beslutat att socialnämnden får 500 tkr för genomlysning av nämndens ekonomi i syfte att minska kostnaderna i verksamheterna med stöd av personalpolitiska insatser, kf §63, 240617. I nuläget återstår knappt 2,8 mkr av bufferten, vilket ger en prognos på +2,8 mkr.

Budgetöverskott redovisas i nuläget för posterna borgensavgifter och bokslutsjusteringar. Övriga poster inom den finansiella verksamheten följer i stort budgeterat.

Total årsprognos uppgår till +14,9 mkr.

3.2.1 Investeringar

Inom kommunkoncernen har de senaste åren flera större investeringsprojekt varit pågående och slutförts.

AB Vingåkershem har under delåret genomfört ett par investeringar; Projektet Vannalapan har påbörjats till följd av Migrationsverkets uppsägning av 17 lägenheter. Lägenheterna kommer att få nytt ytskikt både på väggar, golv och tak. Nya köksluckor och garderobsdörrar kommer att monteras. Alla lägenheter blir utrustade med säkerhetsdörrar och nya el centraler. Avloppsstammar samt värmestammar byts ut och badrummen renoveras. Nya miljöklassade fönster och ytterdörrar monteras, installation av solceller planeras. Projektet löper på enligt tidplan. Vidare har arbetet med renovering av balkonger på Herrgårdsvägen påbörjats, arbetet är uppdelat i tre etapper och kommer färdigställas under hösten.

För Vingåkers Kommunfastigheter ABs del har kommunens satsning på lokaler till barn och utbildning inneburit att delar av Marmorbyns skolas äldre byggnader ersatts med en ny modern byggnad för optimal skolverksamhet. Detta arbete startade under hösten 2022 och stod klart hösten 2023. Den nya byggnaden flyttades in i under hösten 2023 och den gamla byggnaden revs före årsskiftet. Kvar i projektet var utbyggnaden av den gröna byggnaden, utemiljö samt anpassning av kök och matsal. Projektet stod klart under sommaren 2024.

Byggnationen av den nya förskolan Sagolunden, i kvarteret Gränden, startades under hösten 2022 och stod klar för inflyttning till årsskiftet 2023/2024. Under våren 2024 har rivning av den gamla byggnaden skett samt iordningställande av mark och utemiljö. Den nya förskolan med sina sex avdelningar, har ersatt de två förskolor som finns i området idag. Under våren och sommaren har utemiljön färdigställts.

På Åbrogården har arbete tillsammans med kommunen genomförts för att anpassa användningen av lokalerna för framtiden. Kommunen har förändamålet erhållit 5,0 mkr från kommundelegationen, I samband med ombyggnationen upptäcktes dessvärre en stor vattenskada i grunden på Åbrogården, troligtvis efter de stora skyfallen och översvämningar tidigare år. Skadehantering pågår. Påverkade lokaler ligger främst på källarplan.

Vingåkers Kommunfastigheter AB gjorde under 2022 tillsammans med kommunen en fördjupad förstudie på ett nytt Bad- och Sportcentrum då det befintliga badhusets tekniska livslängd har uppnått och kommer behöva omfattande renoveringar för att kunna fungera vidare om det inte ersätts inom några år. I förstudien har vi haft fokus på låga driftkostnader, smarta lösningar och att skapa en naturlig mötesplats för alla åldrar och föreningar. Beslut togs under 2023 att i stället låta renovera badhuset för att hålla i minst 10 år till. Fördjupade analyser avseende vilka åtgärder som behöver sättas in fortsätter under 2024. Renoveringen planeras till sommaren 2025.

Kommunens egna investeringar delas upp i två delar; årlig investering per nämnd (reinvesteringar) samt investeringar med synnerliga skäl. För perioden januari-augusti har de årliga investeringarna uppgått till 3,5 mkr för och till 1,4 mkr för investeringar med synnerliga skäl. Totalt innebär det att investeringar för 4,9 mkr genomförts. Se kommentarer nedan samt avsnittet *Räkenskap och tabeller - Drift- och investeringsredovisning*.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årliga investeringar per nämnd

I tabellen framgår vilken totalt investeringsram respektive nämnd har erhållit från kommunfullmäktige för år 2024. Kultur- och fritidsnämnden har erhållit ett tilläggsanslag i och med att återstående investeringsmedel från 2023 tillförts med 120 tkr avseende inventarier i sporthallar.

Nämnd	Beslut	Totalbelopp budget, tkr	Utfall aug, tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
Kommunstyrelsen	KF § 175, 2023-11-27	5 400	1 859	3 541	400
Kultur- och fritidsnämnden	KF § 175, 2023-11-27, KF§ 21, 2024-04-15	1 695	290	1 405	77
Samhällsbyggnadsnämnden	KF § 175, 2023-11-27	4 800	13	4 787	100
Barn- och utbildningsnämnden	KF § 175, 2023-11-27	1 570	421	1 149	0
Socialnämnden	KF § 175, 2023-11-27	1 780	946	834	0
SUMMA UTGIFTER, tkr		15 245	3 529	11 716	577

Kommunstyrelsen

För perioden har investeringar genomförts med knappt 1,9 mkr. Merparten avser generella it-investeringar såsom klientdatorer. Prognosen på +400 tkr beror främst på att HR-systemet inte kommer att införas under år 2024. Av det skälet tas finansiering från dessa medel för uppgraderingen av ärendehanteringssystemet W3D3.

Samhällsbyggnadsnämnden

De flesta av samhällsbyggnadsnämndens investeringsprojekt kräver omfattande projektering innan arbetena kan påbörjas och har därigenom ännu inte genererat några kostnader. Undantaget är inköp av köksutrustning till förskolan Sagolunden som öppnade i januari. De flesta investeringsprojekten har planerad byggstart efter sommaren. Utförda investeringar uppgår endast till 13 tkr för perioden av den totala budgeten på 4,8 mkr. Prognosen innebär att samtliga projekt genomförs enligt budget.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden har hittills genomfört investeringar för 290 tkr. Prognos +77 tkr. Uppdraget Digitala smart-signskyldar med externa parter är fullbordat. Avtal är skrivna med samtliga parter. Upphandlingen gällande fotouppdraget är slutfört, avtal är skrivet och en första bildserie levererad. Möte i oktober med idrottslärarna avseende deras investeringsbehov för lösa inventarier för kommunens samtliga idrottshallar, bedöms tillsammans med tillgodoseende av investering för ljud & ljus i Slottskolans aula, generera prognosen 0 tkr vid årets slut. I april beslutade kommunfullmäktige, kf§21, 240415, om att de oförbrukade investeringsmedlen om 120 tkr från 2023 fick föras över till investeringsbudget för kultur- och fritidsnämnden 2024. Dessa 120 tkr har i tabellen nedan adderats till de ursprungliga 100 tkr för årlig investering, hallar och har nu ett totalbelopp om 220 tkr.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Orsaken till varför investeringsmedlen till lokalanpassning på biblioteket ännu inte nyttjats är att de utredningar som pågår gällande luftkvalitet, säkerhet och brandskydd inte är klara. Utredningar utförs av hyresvärden entreprenörer och resultat inväntas för att kunna ta beslut om lämpliga åtgärder. Detsamma gäller för investeringsmedel till inrättande av studieplatser. Utfallet för nämndens investeringar uppgår till 290 tkr. Prognosen innebär att 77 tkr av den årliga budgeten på 1 695 tkr (inkl tilläggsanslag) återgår.

Barn- och utbildningsnämnden

Totalt har barn- och utbildningsnämnden genomfört investeringar för 421 tkr per den sista augusti varav den största posten avser inventarier och möbler till Slottsskolan f-6. Den totala budgeten uppgår till 1 570 tkr och prognosen innebär att samtliga medel kommer att förbrukas.

Socialnämnden

Socialnämnden har för perioden genomfört investeringar för 946 tkr där den största delen avser trygghetslam. Prognosen innebär att samtliga medel om 1 780 tkr kommer att användas.

Investeringar med synnerliga skäl

Kommunfullmäktige har, utöver det som nämnts ovan, under 2020-2023 beslutat om investeringar med synnerliga skäl. Det vill säga att dessa investeringar, vid behov, får finansieras med lån. För att vara en investering som tas upp med synnerliga skäl ska det handla om en engångsinvestering med större belopp. Nedan framgår de investeringar som kommunfullmäktige anser ska genomföras med synnerliga skäl under perioden 2021-2024.

Notera att investeringsärendena i listan nedan pågår olika länge. Kolumnen ”Prognos” avser det förväntade ekonomiska resultatet jämfört med budget när respektive investering är genomförd. Det är alltså inte så att kolumnen ”Återstår” nedan avser resultatet den 31 december 2024 utan kan pågå under flera år.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Totalt belastat för nedanstående projekt är 1 448 tkr för år 2024.

Projektet förstärkningsåtgärder i Vingåkersån har fått fördyrande kostnader på grund av Länsstyrelsens krav på en utökad miljökonsekvensutredning. Ansökan om bidrag för förebyggande åtgärder mot naturolyckor i befintlig bebyggelse, har sökts från MSB och handläggs under hösten. Om ansökan beviljas kommer projektet klara de sista åtgärderna inom budget. Avslås ansökan behöver ytterligare medel tillsättas för att kunna slutföra projektet.

Från socialnämnden redovisas i nuläget att medlen för nytt verksamhetssystem inte kommer att förbrukas inom perioden. Gemensam upphandling med regionen har dragit ut på tiden.

KF	Beslut, synnerliga skäl	KF-beslutat totalbelopp, tkr	Utfall 2020-2023, tkr	Utfall 2024 augusti tkr	Återstår, tkr	Prognos
§ 118 den 23/11-2020	Extra asfaltering (3228 tkr per år, under 4 år)	12 914	9 601	0	3 313	0
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT nya Sagolundens förskola	1 140	877	136	127	-100
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT Marmorbyns skola	840	856	29	-45	-50
§ 110 22/11-2021	Lekplatser och badplatser (KoF)	1 500	1 448	0	52	0
§ 110 22/11-2021 samt § 51 17/4-2023	Brandposter	4 000	1 722	27	2 251	0
§57 20/6-2022	Inventarier och IT, ny förskola på norr	1 225			1 225	0
§53 17/4-2023	Uppgradering skalskydd	1 500	527	540	433	0
§ 175 27/11-2023	Nytt verksamhetssystem mm SOC	4 605		196	4 409	4 409
§ 175 27/11-2023	Forts förstärkningsåtgärder Vingåkersån	3 693	0	520	3 173	-1 000
§ 175 27/11-2023	Infrastruktur nya exploateringsområden	4 066	0	0	4 066	0
SUMMA		35 483	15 031	1 448	19 004	3 259

3.3 Åtgärder och handlingsplan för ekonomi i balans

Kommunfullmäktige beslutade i samband med beslut om kommunplan med budget 2024 och flerårsplan 2025-2026, kf §175, 231127, att samtliga nämnder ska prioritera arbete med åtgärder och handlingsplaner för en ekonomi i balans senast vid utgången av 2025. Nedan redovisas beslutade och vidtagna åtgärder, vilka fler åtgärder som krävs och hur nämndens process framåt ser ut.

3.3.1 Beslutade och vidtagna åtgärder sedan fullmäktiges beslut i november

Kommunstyrelsen

Funktionen säkerhetsstrateg är minskad från 1,0 till 0,5 årsarbetskraft.

Minskat deltagande för omvärldsbevakning/kunskapsutbyte för möten som innebär fysiskt deltagande utanför Vingåker.

Det årliga tvådagarsinternatet med övernattnig för kommunens chefer är ersatt med endagsmöten.

Kommunledningsgruppens tvådagarsmöte med övernattnig för planering är inställt.

Slopat extern konsult för layout och korrektur av årsredovisningen samt brevlådeversionen av densamma. Sänkt ambition, genomförd i egen regi.

Allmän återhållsamhet gällande inköp (varor/tjänster) samt kurser/konferenser, tex brukar några från ekonomi åka på KOMMEK som arrangeras vartannat år, men inte i år.

Pausat central introduktionsdag för nyanställd personal, busstur, lunch och mingel mm.

Satelitkontoret i Örebro har upphört 2023-12-31.

Ett minimum av externa utbildningsinsatser för chefer i form av externa föreläsare/utbildare på t.ex. ledarforum, det mesta arrangeras nu i egen regi.

Paus på chefstraineeprogrammet under 6 månader.

Paus på centralt arrangerad jullunch/julmiddag.

Minskade utbildningsinsatser för skyddsombud och fackliga företrädare. Vi uppfyller minimikraven.

Minskat deltagande på rekryteringsmässor och andra rekryteringsinsatser.

Vakans på 20 procent lönehandläggare har inte återbesatts av vikarie.

Utökad livslängd på viss IT-utrustning -- minskade investeringskostnader.

Egenutvecklat IT-system för Mat & Måltider -- minskade driftkostnader (Smbn).

Egenutvecklat IT-system för besök/inpassering på badhuset -- minskade driftkostnader (KoF).

Egenutvecklat IT-system för systemförvaltning/informationssäkerhet -- kostnadsmedvetenhet, stärkt säkerhet samt bättre samordningsmöjligheter.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Barn- och utbildningsnämnden

Genomförda åtgärder	Enhet	Datum	Besparing 2024	Besparing på helår
Minskning med en rektorstjänst	Förskolan	2401	800 000	800 000
Uppsagd lokal	Förskolan Satelliten	2402	95 000	120 000
Sänkning anställningsgrad musiklärare	Högsjö skola	2403	18 000	24 000
Minskning med 0,5 tjänst	Studiehandl/modersmål	2403	200 000	270 000
Minskning 1 tjänst	Förskolan	2405	150 000	260 000
Minskning 3 tjänster	Förskolan	2407	600 000	1 440 000
Omräkning skolpeng	Förvaltningen	2407	320 000	770 000
Erhållen budgetförstärkning	Förvaltningen	2407	1 000 000	2 000 000
Erhållen budgetförstärkning	Förvaltningen	2408	1 000 000	
Minskning pers fritidshem	Högsjö fritidshem	2407	84 000	200 000
Se över pers. huvudanst.	Högsjö skola	2407	18 000	43 000
Minskning 1 elevassistent	Slottsskolan 7-9	2408	190 000	570 000
Eventuell personaljustering	Slottsskolan 7-9	2408	550 000	1 650 000
Minskning 1 lärartjänst	Slottsskolan F-6	2408	222 600	667 800
Minskning 1 fritidslärare	Slottsskolan F-6	2408	123 800	371 400
Minskning en resurs	Slottsskolan F-6	2408	101 322	
Minskning med musiklärare, 20 %	Slottsskolan F-6	2408	51 000	153 000
Tjänstledig rektor, 20 %	Slottsskolan F-6	2408	56 800	170 400
Minskning 4 tjänster	Förskolan	2408	900 000	2 700 000
Pool - ej använda vikarier	Förskolan	2408	200 000	600 000
Minskning hyra	Förskolan	2408	110 000	330 000
Minskning 0,8 tjänst	Studiehandl/modersmål	2408	150 000	450 000
Totalt			6 940 522	13 589 600

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden har genomfört ett antal åtgärder för en ekonomi i balans samt omfördelat resurser för att trygga grunduppdraget. Framför allt har uppdragen inom stadsbyggnad stärkts och riktats mot grunduppdraget. Delar av grunduppdraget finansieras dock fortsatt med tillfälliga projektmedel. Några av de effektiviseringar som genomförts är

- Omvandlat 1,0 tjänst Samhällsstrateg/Bredbandssamordnare till en renodlad Mark & exploateringsansvarig för att möjliggöra exploateringar även på lång sikt.
- Bygg & miljö höll en 0,5 tjänst vakant under en period när inkomna bygglovsärenden var lågt.
- Anpassningar av menyn och måltidsutbudet för att undvika dem alltför dyra råvarorna.
- Pensionsavgångar på Mat & Måltider har inte ersatts fullt ut.
- Återhållsamhet av timvikarier på Mat & Måltider.
- Rastplatsen vid Kolsnaren längs riksväg 52 har stängts.
- Nytt egenbyggt beställningssystem på Mat & måltider är implementerat för att minska administrationen för beställningar, utskick och fakturering. Under våren integrerades systemet med skolans närvarosystem för säkrare mängdberäkningar, vilket förhoppningsvis leder till minskat matsvinn.
- Upprättande av centralt kemlager på Humlegården för att minska lagerkostnader
- Nya e-tjänster underlättar för medborgare och näringsidkare samtidigt som handläggningen effektiviseras.
- Samverkan med kommunfastigheters vaktmästare samt Sörmlandsvattens tekniker för att minska kostnaderna ur ett koncernperspektiv.
- Prenumerationer på tidskrifter, tjänster och IT-system har sagts upp.
- Arbetsmiljö fortsätter vara förvaltningens fokus för minskad personalomsättning och ökad frisknärvaro. Under våren har förvaltningen arbetat med friskfaktorer samt chefs arbetsmiljö i projektet förenkla helt enkelt.
- Implementering av ny styrmodell samt inrättande av projektsamordnare för samhällsbyggnadsnämndens projekt för bättre kostnadskontroll.

Kultur- och fritidsnämnden

- För hela förvaltningen pågår ett arbete som fokuserar på att anpassa verksamhetsöppen verksamhet till hög- respektive lågsäsong, för att bland annat eliminera kostnader för vikarier samt trygga kvaliteten genom att säkerställa rätt kompetens. Vidare fortsätter arbetet att minimera inköp av teknisk utrustning och samverka kring delade datorer och kopiatorer.
- Tidigare avtal studeras och avslutas vid behov.
- Den hittills ofinansierade projektbaserade verksamheten Fritidsbanken Vingåker, föreslås att läggas ned permanent från 2025.
- Många möten med externa aktörer har genomförts för att gemensamt förbättra och utöka utbudet och kvaliteten på kulturprogram, evenemang och aktiviteter som anses bidra till positiv uppmärksamhet, folkhälsa och påverkan för både lokalbefolkningen och besökare. Det är allmänt erkänt att publika evenemang bidrar till kommunens positiva marknadsföring, och planeringen av möten med både interna och externa aktörer fortsätter intensivt.
- Under sommaren har biblioteket anpassats för att ytterligare tillgängliggöra lokalen som mötesplats. Målet är att kunna erbjuda civilsamhällesaktörer att använda biblioteket både för interna möten och publika aktiviteter även utanför ordinarie öppettider fr o m hösten 2025.
- Biblioteket lånar ut en samling böcker på långlån, så kallade bokdepositioner, till kommunens äldreboenden, vårdcentral, familjecentral och tandläkarmottagning. Detta innebär en självklar service men som dessutom medverkar till viss besparing för att undvika inköp i andra förvaltningars verksamheter.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Socialnämnden

Förvaltningen har tagit fram besparingsförslag och handlingsplan för en ekonomi i balans. Arbetet med åtgärder samt förslag till åtgärder pågår.

Vidtagna åtgärder redovisas nedan. Samtliga måste genomföras om balans ska uppnås. I enlighet med revisorernas förslag lyfts även åtgärder som kräver beslut av andra instanser än socialnämnden.

Effekterna i flera av åtgärderna är svåra att exakt beräkna både till tidpunkt och till belopp. Den sammantagna beräknade effekten av förslagen ger en ekonomi i balans 2025-06-30.

Åtgärd	Beslut	Tidigast effekt	Ekonomisk effekt tkr	Konsekvenser
Uppsägning av Mötesplatsen	Är taget	250501	150	Verksamheten upphör. Kan innebära något längre bidragsberoende för en del personer. Negativ media.
Minskade placeringskostnader genom Signs of safety	Taget	250101	2 544	Kräver ökade insatser på hemmaplan. Atlas finns där som viktig resurs
Uppsägning av en parkeringsplats	Är taget	240601	3	I och med minskning med en bil blir det inga konsekvenser.

3.3.2 Planerade ännu ej vidtagna åtgärder utifrån fullmäktiges beslut

Kommunstyrelsen

Minskar antalet kopiatorer/skrivare i kommunhuset till en på varje våningsplan i samband med det utbyte som kommer att ske under slutet av 2024.

Egenutvecklat IT-system för Onboardingprocessen (nyanställningar) i kommunen. Den kommer spara mycket tid samt innebära bättre kontroll på inköp av bland annat licenser. Kommer driftsättas i pilot under kvartal två med full drift under kvartal tre.

Barn- och utbildningsnämnden

Planerade åtgärder	Enhet	Datum	Besparing 2024	Besparing på helår
Minskning 1 lärare	Studiehandl./modersmål	2409	163 867	491 601

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden har en ekonomi i balans tack vare de tillfälliga projektmedel som finansierar delar av grunduppdraget. Medlen för den Smarta Vingåkersbygden beviljas bara ett år i taget, så viss osäkerhet råder även om bidraget är planerat fram till 2027. Skulle bidraget minska eller dras in helt behöver mer drastiska nedskärningar genomföras.

Nämndens utmaning med en ekonomi i balans är inte att uppnå en redovisad nolla vid årets slut. Svårigheten är att genomföra åtgärder med minsta möjliga påverkan på servicenivå och medborgarnas upplevelse av att bo och verka i Vingåkersbygden. Samhällsbyggnadsnämnden servar förutom medborgarna även koncernens andra nämnder och bolaget. Det gör att minskad servicenivå får direkta konsekvenser även för andra förvaltningar och koncernens bolag. Minskade resurser för servicefunktioner som vaktmästeri, förskolestäd och måltider, innebär ofta att ett större ansvar läggs på grundverksamheterna med ökade kostnader för Barn & utbildningsnämnden och Socialnämnden.

Kultur- och fritidsnämnden

- Vid vakanser prövas och bedöms tjänstens innehåll noggrant inför avgörande och beslut om dess nödvändighet samt framtida behov och återbemanning
- Utökad internkontroll
- Förtätad bemanning
- Utredda aktualitet avseende Taxor och avgifter
- Pröva varje tanke om ny satsning skarpt. Gräns- och resurssätta
- Effektivisera programvara. Färre licenser möjliga?
- Fortsätta med sommarstängd verksamhet där detta prövats med positiva resultat
- På verksamhetsnivå medverka till inrättande av e-tjänster för ökad effektivitet och säkerhet för samtliga parter, dvs civilsamhälle och kommunens organisation
- Ta höjd för planerade driftstopp avseende bemanning, intäkter/kostnader, kommunikation etc.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Socialnämnden

Åtgärder som är planerade redovisas nedan. Samtliga måste genomföras om balans ska uppnås. I enlighet med revisorernas förslag lyfts även åtgärder som kräver beslut av andra instanser än socialnämnden.

Effekterna av många av åtgärderna är svåra att exakt beräkna både till tidpunkt och till belopp. Den sammantagna beräknade effekten av förslagen ger en ekonomi i balans 2025-06-30.

Åtgärd	Beslut	Tidigast effekt	Ekonomisk effekt tkr	Konsekvenser
Borttagande av önskad sysselsättningsgrad	Hösten 24 PU	250101	2 500	Mindre attraktiv arbetsgivare. Negativ media.
Effekter av FUT-projekt	Våren 24 KS	241001	750	Förutsätter att projektet är minst självfinansierande. Innebär merarbete för ordinarie personal och kommunjurist.
Ingen fika på nämndens möten	Våren 24 Sn	240401	15	
Alla missbruksplaceringar förutom Värnäs beslutas i utskott	Våren 24 Sn	240601	500	Effekten ren gissning.
Integrationsverksamheten mer självfinansierad	Hösten 24 Sn	250101	500	Beror till stor del på storleken på mottagandet.
Förhandla fram lägre hyra på Ekgården – Humlegården om daglig verksamhet ansvarar för del av skötsel och vaktmästeri	Våren 24 Sn	250101	150	Daglig verksamhet sköter trädgårdsskötsel, återvinning etc.
Differentierad timersättning till utförare av kommunal assistans	Våren 24 Sn	241001	500	Kommunen kan bli utförare i fler ärenden. Negativ media.
Införa rena helgtjänster	Hösten 24 KS	250101	1 000	Besparingen cirka 500 tkr / rekryterad helgtjänst om kravet på heltider i övrigt kvarstår. Effekt räknad på två tjänster.
Digitalt först	Våren 24 Sn	240501	500	Att i varje situation där det är möjligt ge insatser genom tekniska lösningar. Kan försvåras av bristen på investeringsmedel. Negativ media.

3.3.3 Nämndens process fram till delårsrapport 2025

Kommunstyrelsen

Utfall och prognos för kommunstyrelsens ekonomi föredras på varje sammanträde med styrelsen, med några få undantag. I underlaget ingår drift, investeringar och projekt. Från och med sammanträdet i juni 2024 ingår också prognosen för kommunens likviditet. Styrelsen överväger vid varje sådan föredragning om åtgärder ska beslutas för att säkerställa att verksamheten hålls inom den ekonomiska ramen.

Samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltningen analyserar verksamheternas ekonomiska ställning månadsvis och rapporterar till samhällsbyggnadsnämnden vid varje sammanträde. Visar prognosen på ett negativt utfall fattar nämnden beslut om åtgärder.

Kultur- och fritidsnämnden

Förvaltningen analyserar tillsammans med sin kontaktekonom verksamheternas ekonomiska ställning månadsvis och rapporterar utfall och prognos, avseende såväl drift- som investeringsmedel, till kultur- och fritidsnämnden vid varje sammanträde, som beslutats till 6 gånger om året. Beslut om eventuella behov av åtgärder äger nämnden.

Barn- och utbildningsnämnden

När det gäller ekonomin får nämnden varje månad en rapport om utfall och vilka åtgärder verksamheterna sätter/ska sätta in för att nå en budget i balans. En utförligare redovisning sker vid tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning.

Nämnden har vid varje redovisningstillfälle möjlighet att besluta om de önskar vidta åtgärder för att närma sig en ekonomi i balans.

Socialnämnden

Socialnämndens arbete med en budget i balans är en stor utmaning. Den kräver budgetdisciplin och ekonomistyrning i alla led. Samtidigt som socialnämnden arbetar med att möta det ökade demografiska behovet av vård och omsorg. Det är en ökning av andelen äldre i befolkningen, fler barnskyddsärenden, fler invånare med olika former av diagnoser och en allmän personalbrist i sektorn lokalt, nationellt och internationellt. De stora kostnadsökningarna för placeringar och ekonomiskt bistånd inom individ- och familjeomsorgen är svåra att möta.

Socialnämnden kommer att fortsätta med täta ekonomiska uppföljningar i form av månadsrapporter. Rapporten ska innehålla en tillförlitlig helårsprognos. Vid den ekonomiska uppföljningen ska det finnas analyser och vilka åtgärder som ska vidtas vid avvikelse. Socialnämnden kommer att fortsätta arbeta efter den handlingsplan som finns med föreslagna åtgärder för en budget i balans.

3.4 Ekonomisk analys

Det som redovisas i detta avsnitt avser främst kommunens egen ekonomi om inget annat anges.

Periodens resultat och årsprognos

För perioden januari till och med augusti 2024 redovisar nämnderna en negativ budgetavvikelse på -14,8 mkr och finanserna en positiv budgetavvikelse på 10,5 mkr. Det gör att den totala budgetavvikelsen per 31 augusti uppgår till -4,3 mkr. Det budgeterade resultatet för perioden uppgår till -15,3 mkr, vilket medför att periodens resultat uppgår till -19,6 mkr. Det budgeterade resultatet för år 2024 uppgår till -23,0 mkr. Årsprognosen för budgetavvikelsen summerar till -9,4 mkr, vilket gör att prognosen för kommunens resultat uppgår till -32,4 mkr. Det motsvarar -4,62 procent av skatteintäkter och bidrag.

mkr	240831	Prognos 241231
Budgeterat resultat	-15,3	-23,0
Budgetavvikelse, total	-4,3	-9,4
Periodens/Årets resultat	-19,6	-32,4

För kommunkoncernen görs i delårsrapporten inte någon sammanställd redovisning.

För *Vingåkers Kommunfastigheter AB* var det budgeterade resultatet innan skatt för delåret -191 tkr, utfallet är negativt om ca 800 tkr. Detta beror främst på att avräkningen mot hyrorna för kommunlokalerna inte är gjord. Justering kommer till årsbokslutet. Att resultatet inte är mer negativt beror på de stora kostnadsbesparingarna som bolaget gjort under året för att försöka minska det budgeterade underskottet till bokslutet. Bolaget har under delåret avvikit från budget enligt nedan:

- Intäkter, ca 2,5 mkr lägre än budget – Beror främst på att de nya beslutade hyrorna till kommunen inte har fakturerats ännu. Dessa ska vara färdiga till bokslutet och då fakturerade i helhet.
- Reparationer/Underhåll över budget ca 600 tkr – Några få större reparationsbehov i beståndet under året som inte var beräknade i budget.
- Drift, ca 1 400 tkr under budget – beror till stor del på lägre snöröjningskostnader och el kostnader, men även på lägre kostnader överlag då bolaget kämpar med att hålla kostnaderna så låga som möjligt. Fjärrvärme och vatten och avlopp dock högre än budget.
- Avskrivningar byggnader, under budget med ca 900 tkr – Beror på att projekten Marmorbyns skola och Sagolundens förskola som är nästan färdigställda inte startat avskrivningar ännu. Justering sker till bokslutet.
- Personalkostnader ca 600 tkr lägre än budget – Viss del sjukskrivningar och föräldraledighet samt besparingar på övriga personalkostnader.

Det prognosticerade utfallet för bolagets resultat innan skatt per 241231 är i dagsläget negativt om ca 500 tkr, detta att jämföra med budgeterat negativt resultat innan skatt om 1 837 tkr. Detta då bolaget har gjort sitt yttersta för att kapa så mycket kostnader som det gått på alla poster.

Genom att säkerställa att vi kan bevara våra lokaler, och även våra lägenheter, i gott skick genom regelbunden översyn och renovering bevarar vi dess värde och ger samtidigt våra hyresgäster en god standard med bra arbetsmiljö och boendemiljö vilket ger en låg vakansgrad och därmed en god nivå på hyresintäkter. Genom våra satsningar på energieffektiviseringar i fastigheterna samt installationer av solceller kan vi ytterligare minska våra driftkostnader.

Bolaget bedrivs i enlighet med självkostnadsprincipen beaktat skattemässiga intressen med värdesäkring av fastigheterna genom underhåll som prioritering före soliditet.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

AB Vingåkershem redovisar i delårsrapporten ett positivt resultat innan skatter på 161 tkr mot budgeterat överskott på 366 tkr. Avvikelser från budget redovisas enligt nedan:

- Intäkter, bruttohyrorna är ca 1,2 mkr över budget på grund av högre höjning både på bostäder och lokaler än budgeterat. Dock har tomställandet av Vannalapan medfört en outhyrd kostnad på ca 640 tkr för delåret. Dessutom har bolaget fakturerat ett lägre förvaltningsarvode på grund av lägre personalkostnader, vilket ger en total nettoeffekt på intäkterna om ca 200 tkr under budget.
- Reparationer/underhåll, ca 270 tkr under budget.
- Övriga Kostnader, ca 300 tkr över budget – Beror främst på ökade kostnader för samverkansavtal mot kommunen och ritningskostnader då bolaget förnyar alla sina ritningar av husen.
- Personalkostnader, ca 250 tkr under budget – Lägre tjänstemannalöner än budget då fastighetschef slutade sin anställning samt allmän besparing på övriga personalkostnader.
- Finansnetto, ca 100 tkr över budget – Detta då borgensavgiften blev ca 100 tkr högre än budget.

Bolagets resultat före skatter vid årets slut prognosticeras i dagsläget till ett positivt resultat om 432 tkr före skatter mot ett positivt budgeterat resultat före skatter om 1 100 tkr. Främst beroende på inkomstbortfallet på Vannalapan.

Hyresförhandlingen för bostäder för 2024 blev 5,25% i genomsnitt för beståndet.

Genom att säkerställa att vi kan bevara våra lägenheter och lokaler i gott skick genom regelbunden översyn och renovering bevarar vi dess värde och ger samtidigt våra hyresgäster en god standard och bra boendemiljö vilket ger en låg vakansgrad och därmed en god nivå på hyresintäkter. Vakansgraden på lägenheter har under 2023 legat på 1 procent jämfört med 1,9 procent föregående år. Under delåret 2024 har bolaget haft en aningen högre vakansgrad om 1,9 procent.

Genom satsningar på energieffektiviseringar i fastigheterna samt framtida installationer av solceller kan bolaget ytterligare minska sina driftkostnader.

Vingåker Vatten och Avfall AB redovisar att intäkterna har varit i linje med budget och kostnaderna under budget vilket har gett ett positivt resultat efter finansiella poster på 4 687 tkr (budget 769 tkr). Inga negativa överraskningar under året. Räntenettet gav ett positivt bidrag till resultatet jämfört med budget på 1 397 tkr. Detta beror framför allt på lägre investeringsvolymen än budgeterat. Prognostiserat resultat efter finansiella poster är mellan 2 och 4 mkr för helåret 2024. Premier för kollektiva pensionsförsäkringar har skjutit i höjden. För Sörmland Vatten uppgick dessa till 8 347 tkr för perioden att jämföra med budget 2 248 tkr. Dessa kostnader har fördelats ut till ägarbolagen. Vingåker Vatten och Avfall ABs totala investeringar för perioden uppgår till 24,2 mkr varav Skolgatan står för merparten, 12,4 mkr och Ättersta för 2,2 mkr. Totalt uppgår investeringsbudgeten för bolaget till 45,4 mkr.

Låneskuld

Låneskulden i koncernen uppgår till drygt 798 mkr per 31 augusti och merparten av lånen finns hos Vingåkers Kommunfastigheter AB, knappt 470 mkr. Vingåkers kommun har ingen egen låneskuld. Däremot finns fullmäktigebeslut på några investeringar som kan komma att finansieras genom lån. De kommunala bolagens låneskuld tryggas genom kommunal borgen. Borgensramarna har ökat de senaste åren i takt med ökade investeringsbehov i de kommunala bolagen. Kommunkoncernen har en kontokredit på 30 mkr. Saldot är i nuläget positivt, vilket innebär att krediten inte nyttjas. Enligt den senaste likviditetsprognosen som redovisades till kommunstyrelsen i början av september är likviditeten ansträngd.

Kommande år finns ett stort investerings- och upplåningsbehov i flera av kommunens bolag som kommunkoncernen gemensamt behöver hantera inför kommande planperiod.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna som är finansierade med eget kapital, det vill säga de har inte finansierats med lån. Soliditeten uttrycker kommunens finansiella styrka på lång sikt. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutveckling och tillgångarnas förändring. Kommunens soliditet per 31 augusti uppgick till 43 procent, vilket är en försämring jämfört med år 2023 vid samma tidpunkt. Försämringen är en direkt konsekvens av det negativa resultatet. Mer pengar går åt än vad som kommer in. Det är inte en hållbart ekonomisk väg framåt varför det är viktigt att nämndernas arbete med åtgärder och handlingsplaner för ekonomi i balans upprätthålls och att de politiska beslut som krävs kan fattas. Enligt nu gällande redovisningsprinciper beräknas soliditetsmättet exklusive den del av pensionsavsättningen som redovisas under ansvarsförbindelser. Räknas även ansvarsförbindelsen in hamnar kommunens soliditet på -1 procent, vilket också är en försämring jämfört med samma period föregående år då den uppgick till 6 procent. Samma förklaring som ovan samt att ansvarsförbindelsen för pensioner ökat i och med inflationen.

Likviditet

Likviditeten visar kommunens betalningsförmåga på kort sikt. Kommunen behöver likvida medel för att utjämna tidsskillnader mellan in- och utbetalningar samt för att ge viss säkerhet vid oväntade händelser. Kommunens likviditet är god. Kommunens likvida medel uppgick per 31 augusti till 40,5 mkr.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Kommungemensamma poster - Finansen

Inom den finansiella verksamheten redovisas sådant som är kommungemensamma intäkter och kostnader. Det gäller bland annat skatteintäkter och generella statsbidrag, arbetsgivaravgifter, pensionskostnader och kostnader för försäkringar och eventuella räntor.

Skatter och statsbidrag

Den senaste skatteunderlagsprognosen i augusti från SKR (cirkulär 24:38) innebär ett bättre utfall för skatteintäkter och generella statsbidrag än budgeterat med 4,9 mkr totalt sett för år 2024, se raden *Totalt* i tabellen. Detta trots att befolkningssiffran per den 1 november 2023 blev 38 personer sämre än vad budgeten är beräknad på. Framst är det den kommunala fastighetsavgiften som blivit bättre i den senaste prognosen än budgeterat. Av tabellen nedan framgår de olika delposternas utfall, budgeterat belopp samt budgetavvikelse.

Kommunalskatt och generella statsbidrag 2024	Utfall, tkr	Budget, tkr	Avvikelse, tkr
Intäkter			
Kommunalskatt, preliminära medel	445 673	445 804	-131
Definitiv slutavräkning kommunalskatt 2023	-1 515	0	-1 515
Preliminär slutavräkning kommunalskatt 2024	2 361	0	2 361
Kommunal fastighetsavgift	30 008	25 258	4 750
Inkomstutjämning	160 746	161 270	-524
Kostnadsutjämning	27 306	27 521	-215
Regleringspost	27 229	27 391	-162
Stöd till befolkningssmässigt mindre kommuner	3 265	3 300	-35
LSS-utjämning	6 046	5 706	340
Summa intäkter	701 119	696 250	4 869
Summa kostnader	0	0	0
Totalt	701 119	696 250	4 869
<i>*uppgifter hämtade från SKRs cirkulär 24:38</i>			

Pensioner

Det nya pensionsavtalet AKAP-KR (avgiftsbestämd kollektivavtalad pension för kommuner och regioner) gäller från och med 1 januari 2023 och det innebär att kommunen som arbetsgivare avsätter 6 procent av lönesumman istället för de tidigare 4,5 procenten till de anställdas pensioner. Beräkningar och prognoser som gäller de totala förpliktelserna för pensioner kommer från KPA, som är kommunens pensionsadministratör sedan 1 oktober 2019. Inför delårsrapporten har kommunen erhållit en uppdaterad prognos från KPA, vilken medför att kommunens pensionskostnader 2024 blir 1,6 mkr högre än vad tidigare prognos indikerade. Trots att inflationen gått ner har den inte gått ner lika mycket som tidigare prognos indikerade varför konsekvensen blir ett ökat prisbasbelopp. Uppräkningen av prisbasbeloppet gör att pensionerna ska räknas upp. Detta gör att kommunens pensionsskuld ökar.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Följande tabell visar kommunens prognos för 2024 avseende de samlade pensionsförpliktelserna. Totalt uppgår dessa till 272,1 mkr. Avsättningen till pensioner inklusive särskild löneskatt har ökat jämfört med tidigare. Denna post redovisas som en skuld i balansräkningen och ökningen av skulden har medfört en kostnad som påverkar kommunens resultat. Utanför balansräkningen redovisas ansvarsförbindelsen för pensioner samt särskild löneskatt på densamma. Ansvarsförbindelsen är också en skuld och uppgår i prognosen för 2024 till totalt 159,7 mkr inklusive särskild löneskatt, vilket är en ökning sedan årsskiftet.

Pensionsförpliktelse	2024, prel	2023
Total pensionsförpliktelse enl balansräkningen, tkr	184 317	175 872
<i>varav Avsättning inkl särskild löneskatt, tkr</i>	<i>24 642</i>	<i>20 549</i>
<i>varav Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt, tkr</i>	<i>159 675</i>	<i>155 323</i>
Pensionsförpliktelse tryggad i pensionsförsäkring, tkr	87 809	87 809
Pensionsförpliktelse tryggad i pensionsstiftelse, tkr	0	0
SUMMA Pensionsförpliktelse	272 127	263 681
Förvaltade pensionsmedel	2024, prel	2023
Totalt pensionsförsäkringskapital, tkr	67 831	67 831
<i>varav överskottsmedel, tkr</i>	<i>2 401</i>	<i>2 401</i>
Totalt kapital, pensionsstiftelse, tkr	0	0
Finansiella placeringar, tkr	0	0
SUMMA Förvaltade pensionsmedel, tkr	67 831	67 831
Finansiering	2024, prel	2023
Återlånade medel, tkr	204 296	195 850
Konsolideringsgrad%	25	26
Aktualiseringsgrad %	99	99
<i>*Återlånade medel är skillnaden mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel.</i>		
<i>**Konsolideringsgraden är andelen pensionsförpliktelser som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel.</i>		

De resultatpåverkande posterna för pensionskostnader beräknas för 2024 enligt KPAs prognos uppgå till 73,9 mkr, se följande tabell. Det är drygt 10 mkr högre än år 2023. Jämfört med budget är det däremot 4,0 mkr lägre. Framst hänger de högre kostnaderna jämfört med tidigare år samman med det nya pensionsavtalet AKAP-KR som gör att kommunen ska avsätta 6 procent istället för 4,5 procent av lönesumman till de anställdas pensioner. En stor del av den högre kostnaden förklaras också av hög inflation som påverkat prisbasbeloppet. Basbeloppet används vid beräkning av pensionsskulden.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Vidare har nu merparten av 40-talisterna gått i pension och att den topp som dessa medfört är passerad. Prognosen för kommunens pensionskostnader grundar sig på att de anställda väljer att gå i pension vid 65 års ålder. Möjlighet finns att gå före 65 år eller att arbeta kvar som längst till 67 år. Hur de anställda väljer att göra påverkar kommunens kostnad.

Pensionskostnader, tkr	2024, prel	2023
Årets utbetalda pensioner	10 649	9 906
Ränta på pensionsmedel	1 777	1 004
Försäkring pensionsskuld	22 577	20 274
Avgiftsbestämd ålderspension	22 139	20 969
Särskild löneskatt	14 082	6 124
Förändring avsättning pensioner	2 680	5 493
Summa pensionskostnad, tkr	73 904	63 770

4 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt år uppstår ett underskott som kommunen måste återställa inom de tre påföljande åren. Balanskravet gäller kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation. Kommunen redovisade för år 2023 ett negativt resultat på -26,7 mkr enligt balanskravet. Kommunfullmäktige beslutade i samband med fastställande av årsredovisningen för 2023 att underskottet skulle härledas till synnerliga skäl och därmed undantas från balanskravsreglerna. Synnerliga skäl motiverades genom att det rådde lågkonjunktur och hög inflation som var av tillfällig karaktär och att detta fått en kraftig påverkan på kommunens pensionskostnader som ökat med drygt 29,0 mkr sedan 2022. Det hade varit orimligt att finansiera denna kostnadsökning genom att sänka nämndernas budgetramar. Justering av resultatet skedde endast med det belopp som krävdes för att nå ett nollresultat. Därför justerades kommunens resultat med 26,7 mkr. Därefter blev kommunens justerade resultat 0 mkr.

Prognosen för årets resultat 2024 uppgår till -32,4 mkr och med justering för realisationsvinster på 1,5 mkr uppgår kommunens prognostiserade balanskravsresultat till -33,9 mkr.

Kommunen har en resultatutjämningsreserv (RUR) som efter kommunfullmäktiges beslut kan användas under en lågkonjunktur om kommunen samtidigt redovisar ett underskott mot balanskravet. Syftet med RUR är att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa förutsättningar, kunna utnyttja den när skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR syftar till att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Medel ur RUR får användas för att möta konjunktursvängningar i ekonomin. Medlen kan användas i samband med budgetarbetet för kommande år, men även under löpande år om stora svängningar i ekonomin sker med anledning av konjunkturläget. Kommunfullmäktige har i sina riktlinjer för god ekonomisk hushållning beslutat om hur regelverket ska tillämpas i kommunen. Enligt riktlinjerna får medel avsättas till RUR om kommunen har ett resultat som överstiger 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Uttag ur kommunens RUR kan göras då det underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, understiger genomsnittet. Som underlag för dessa beräkningar ska uppgifter/underlag från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) användas. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka negativa resultat, det vill säga så mycket som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Detta gäller såväl i budgeten som i årsredovisningen. Således ska två kriterier vara uppfyllda:

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

1. förändringen av årets underliggande skatteunderlag ska understiga den genomsnittliga och
2. balanskravsresultatet ska vara negativt och reserven får användas för att nå upp till nollresultat (eller så långt reserven räcker).

Resultatutjämningsreserven uppgår till 31,8 mkr. Kommunfullmäktige har i samband med beslut om kommunplan med budget 2024 (kf §175, 231127) beslutat att det negativa resultat som beräknas uppstå ska täckas genom att använda medel i resultatutjämningsreserven samt genom hänvisning till synnerliga skäl för den del som avser pensionskostnadsökningen. Båda kriterierna ovan är uppfyllda.

Under hösten kommer kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning att revideras. Vägledning finns att hämta i SKRs nya skrift *God ekonomisk hushållning - Långsiktigt hållbar ekonomi och ändamålsenlig och effektiv verksamhet* som publicerades i augusti 2024.

5 Väsentliga personalförhållanden

Löneöversynen för 2024 är snart avslutad, på kommunnivå har resultatet överträffat arbetsmarknadens "märke" något. Den genomsnittliga löneökningen i kommunen blev 3,5 procent, vilket stämmer överens med intentionen i de centrala löneavtalen för kommunsektorn.

Projektet "förenkla helt enkelt" är under genomförande för att förbättra villkoren för chefer inom organisationen. Förväntningarna är att förbättrade villkor för cheferna ska leda till en bättre arbetsmiljö för alla, minskad sjukfrånvaro, lägre personalomsättning och i slutändan en förbättrad kvalitet på verksamheterna.

Åtgärder och utbildningar sätts in för att koncentrera sig på friskfaktorer i arbetet. Målet är det samma som för "förenkla helt enkelt" en arbetsmiljö som främjar högre kvalitet i verksamheterna.

Att attrahera rätt kompetens fortsätter att vara en utmaning, särskilt inom yrkesgrupper som sjuksköterskor, undersköterskor, legitimerade pedagoger, chefer och specialister, där det råder en brist på kvalificerad personal.

Under sommaren 2024 tecknade kommunen ett nytt lokalt kollektivavtal med Kommunal, med det främsta syftet att säkra kompetensförsörjningen inom vård och omsorg på lång sikt. Avtalet möjliggör för medarbetare med relevant kompetens att i större utsträckning påverka sina anställningsvillkor.

5.1 Anställningar

Per den 31 augusti 2024 var 259 personer tillsvidareanställda i kommunen, en minskning med 5 personer. Ett politiskt beslut vid årsskiftet 2023/2024 innebar att alla nyanställningar skulle genomgå en prövning. Under de första åtta månaderna av året har 50 anställningar prövats före annonsering och nyanställning. Detta beslut har troligen påverkat antalet nyanställningar; tidigare år har antalet tillsvidareanställda ökat, men under 2024 har trenden brutits och antalet minskar.

Förvaltningar	Januari - augusti 2024	Januari - augusti 2023	Januari - augusti 2022
Barn- och utbildningsförvaltningen	291	296	279
Kommunledningsförvaltningen	41	41	40
Kultur & fritidsförvaltningen	17	17	17
Samhällsbyggnadsförvaltningen	62	60	56
Socialförvaltningen	348	350	331
Totalt	759	764	723

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

5.2 Sjukfrånvaro

Mellan 2020 och 2022 var sjukfrånvarotalen högre på grund av covid. Från januari till augusti 2024 var den totala sjukfrånvaron 8,91 procent, vilket återgår till en normalt hög nivå för Vingåkers kommun. Medarbetare som arbetar nära brukare har generellt sett en högre sjukfrånvaro. Personalgrupper där en chef har många underställda tenderar att ha högre sjukfrånvaro jämfört med de där en chef har färre underställda.

Under 2024 har sjukfrånvaron ökat i de flesta förvaltningar. Särskilt långtidssjukfrånvaron har stigit markant inom vissa områden. Orsakerna är inte alltid arbetsrelaterade, men ofta beror de på förändringar i arbetsgrupper, gruppkonflikter eller förslitningsskador. Psykisk ohälsa är en annan vanlig orsak till frånvaro. För att förbättra arbetsmiljön genomförs åtgärder som grupphandledning där det behövs, förstadagsintyg för att identifiera frekvent korttidsfrånvaro, rehabiliteringsmöten mellan HR och chefer, samt utbildning om riskfaktorer för chefer och skyddsombud under hösten.

Sjukfrånvarokostnader

Förvaltning	Total kostnad jan-aug 2024, tkr	Total kostnad jan-aug 2023, tkr	Total kostnad jan-aug 2022, tkr
Barn- och utbildningsförvaltningen	1 540	1 432	2 024
Socialförvaltningen	3 241	3 087	3 949
Kultur- & fritidsförvaltningen	115	84	68
Samhällsbyggnadsförvaltningen	356	320	283
Kommunledningsförvaltningen	153	172	94
Totalt	5 404	5 096	6 418

Redovisning av sjukdomsrelaterad frånvaro, %

	Jan-aug 2024, %	Jan-aug 2023, %	Jan-aug 2022, %	Jan-aug 2021, %	Jan-aug 2020, %
Över 60 dagar	43,10	34,15	34,15	42,04	36,64
-29 år	8,09	8,23	9,58	9,43	12,22
30-49 år	6,90	6,89	8,49	7,53	10,99
50- år	11,17	10,74	10,75	9,80	11,13
Kvinna	9,52	9,83	10,62	9,56	12,32
Man	6,54	5,04	6,14	6,23	6,54
Kommunen	8,91	8,73	9,65	8,83	11,13

Sjukfrånvaro i % av arbetad tid

	240101 - 240831	230101 - 230831	220101 - 220831	210101 - 210831	200101 - 200831
Barn- och Utbildningsförvaltningen	8,28	8,59	8,29	7,80	10,38
Kommunledningsförvaltningen	1,92	1,46	2,16	1,73	3,09
Kultur- & Fritidsförvaltningen	8,71	7,36	4,14	6,55	5,36
Samhällsbyggnadsförvaltningen	9,12	5,43	4,26	7,35	10,92
Socialförvaltningen	10,40	10,36	12,82	10,96	13,02
Vingåkers kommun, totalt	8,91	8,73	9,65	8,83	11,13

6 Förväntad utveckling

Kommunstyrelsen

Efterfrågan på kommunledningsförvaltningens tjänster kommer vara fortsatt hög och sannolikt stigande inte minst givet det ekonomiska läget, som kräver allt noggrannare analyser av olika verksamheter i kommunen. Dessvärre är samtidigt sårbarheten stor eftersom det ofta bara är en eller två personer som arbetar i de olika funktionerna på förvaltningen.

Digitaliseringen av förvaltningens olika uppgifter kommer att fortsätta, med syftet både att säkerställa eller höja kvaliteten och minska kostnaderna.

Samhällsbyggnadsnämnden

Vi befinner oss fortfarande i en lågkonjunktur, även om det finns indikationer på att det ekonomiska läget är på uppåtgående. Troligtvis kommer efterfrågan på bostäder och antalet bygglovsärenden succesivt öka igen, men det är svårt att förutspå när marknaden återhämtat sig helt. Då omfördelning gett utrymme för permanenta resurser inom mark & exploatering kan ett långsiktigt och mer aktivt arbete med tomtförsäljning och byggande påbörjas.

Verksamheterna arbetar med att ställa om till en hel del nya lagstiftningar. Kommande krav på regelbunden tillsyn av små avlopp som ska vara registrerade, medför att inventering av avlopp behöver fortsätta i hög takt. Nya byggregler kommer att beslutas och finnas tillgängliga innan årsskiftet 2024/2025 och förväntas börja gälla 1 juli 2025. Nya lagkrav på en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess ställer högre krav på nämndens arbetssätt och IT-stöd.

Kultur- och fritidsnämnden

Förvaltningen bedöms arbeta med en aktualisering av taxor och avgifter från 2014, ett ärende som behöver processas hela vägen till kommunfullmäktige, med beslut taget i tid till 2025. Vidare behöver de generösa öppettiderna ses över för verksamheterna fritidsgården, slottet och badhuset under hösten, med hänsyn till arbetet för budget i fortsatt balans. Detta är aktuellt av främst tre anledningar: 1) Effektivt resurssättande kopplat till efterfrågan och behovsprioriteringar, 2) redogörelse av BoU gällande minskat behov av badhusbesök samt pedagogisk efterfrågan vid slottet samt 3) behov av bemanning av slottet fler vardagar för ökat behov av samverkan. Helgöppen verksamhet innebär ledig fredag + måndag för den resurs som bemannar helgöppen verksamhet.

Vid Vingåkersbadet är personalgruppen något förändrad, varför prioritering av viss utbildning krävs. Utifrån rådande läge bedöms utsikterna för kurser i babysim under höstterminen inte kunna erbjudas, vilket påverkar intäktsbudget. Under 2025 kommer Vingåkersbadet sannolikt att vara stängt under en längre period på grund av renoveringar och förbättringsarbeten, enligt beslut som tidigare meddelats av kommunfullmäktige. Så snart den exakta tidsramen är fastställd, kommer planeringen av alternativa aktiviteter för personalen och verksamheten att påbörjas. Detta behov av en längre period av stängning, förväntas påverka intäktsbudgeten. Under det nuvarande verksamhetsåret planeras det för rabatterade inköp och andra åtgärder som ska marknadsföras, i syfte att bidra till fortsatt stark försäljning och för att undvika alltför stor besvikelse för allmänheten under den period verksamheten tvingas hålla stängt.

För fritidsgården är *Ungdoms-appen* en tjänsteleverantör som kan uppfylla våra behov, men den är betydligt dyrare än den nuvarande tjänsten. Personalen har presenterats för *Ungdoms-appen*, och vi kommer också att begära feedback från Katrineholms kommun eftersom de redan använder appen. Den tidigare tjänsten kommer att upphöra den 31 december 2024. Ett beslut om ny appfunktion kommer att fattas under september.

På biblioteket finns investeringsbehov för att förbättra luftkvalitet, säkerhet och troligen brandskydd i bibliotekets lokaler. För att kunna erbjuda Vingåkersborna säker användning av publik dator, skrivare och kopiator på biblioteket krävs en investering om runt 200 tkr under tertial 3 2024. Under 2025 kommer skollagen ändras och bemannade skolbibliotek blir obligatoriskt. För skolbibliotekens ansvarar barn- och utbildningsnämnden, men den förändrade lagstiftningen kan likväl komma att påverka

folkbiblioteket.

Slottets verksamhet går nu från hög- till lågsäsong med ett årshjul fyllt med spännande aktiviteter och utställningar under hela hösten och ett helt år framåt. 2025 avslutas med att slottet på nytt utsetts vara värd för den stora konstutställningen "Sörmlandssalongen".

Kultur- och fritidsförvaltningen avser föreslå en särskild aktivitetskalender för föreningslivet, där föreningsaktiviteter såsom t.ex. matcher, möten, föreläsningar samt styrelsemöten etc. ges utrymme och möjlighet att tydligt informeras om.

Barn- och utbildningsnämnden

Under de senaste åren har vi, med hjälp av samarbetet med Skolverket och Högskolan Dalarna, fått stöd i ledarskap och organisering av verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet har förbättrats och ger information om hur väl vi lyckas med våra insatser och hur effektiva de är. Detta möjliggör en analys av fortsatt förbättringsarbete. Analysförmågan har utvecklats genom samma insats. Under de senaste sex åren har resultaten för eleverna som lämnar årskurs nio höjts.

Fokus framåt behöver ligga på att bli bättre på att följa upp och utvärdera verksamheterna så att huvudmannen kan säkerställa att vi har en kvalitativ undervisning som följer lagen och möter barns och elevers behov på bästa sätt. En sammanfattning av pågående utmaningar och prioriterade områden finns här.

Våra utmaningar: Utveckla oss, Arbetsmiljö och Ekonomi

Prio-områden: SKUA, Kvalitetsarbetet, Personalnärvaro, Elevnärvaro, Elevhälsans lokala arbete, Samarbete med vårdnadshavare.

Pågående projekt: Informationshanteringsplanen, Byta Extens till IST, Digitala nationella prov, Renovering hemsida, Utvärdera lärplattformen Haldor

Socialnämnden

Daglig verksamhet har fler och fler arbetstagare som blir äldre och inte orkar vara lika långa dagar på den dagliga verksamheten. Detta gör att omvårdnadsbehovet inom daglig verksamhet ökar men också att några kommer att gå i pension, vilket ökar trycket på boendena med fler boende som är hemma dagtid.

De som kommer till det särskilda boendets demensavdelningar är allt sjukare i sin demenssjukdom. Detta föranleder en hel del skador på inventarierna så som trasiga lister, vattenledningar i duschen, skador på toaletter och på armatur mm. Även Humlegården somatiken har under en tid haft en boende som varit svårt sjuk i sin demens, vilket har föranlett en del skadegörelser, som takarmatur, krossat fönster, vattenledningar i duschen och skador på toaletten.

AB Vingåkershem och Vingåkers Kommunfastigheter AB

Höga räntekostnader kommer att fortsätta påverka bolagen inom den närmaste framtiden. Dock bedömer marknaden att räntorna kommer att sjunka under andra halvåret 2024 och under 2025 vilket skulle ge en kostnadsmässig lättnad för bolaget.

Då bolagen låste sin elkostnad under våren 2022 bedömer vi att den kommer ligga stabil under 2024. Ny upphandling av elleverantör från och med 2025-01-01. Nytt för avtalet är att bolagen tillsammans med HBV gör en portföljförvaltning vilket innebär att man på ett flexibelt sätt kan säkra elleveranser i framtiden på stabila prisnivåer över tid.

Det som fortsatt påverkar fastighetsbolagen är ökande priser för fjärrvärme och eventuellt övriga taxebundna avgifter.

AB Vingåkershem

Något som kan påverka AB Vingåkershem väsentligt är hur vårens hyresförhandlingar blir. Trots att rejält ökade kostnader under de senaste åren och kommande höga höjningar av kostnader ser det ut utifrån redan färdigförhandlade hyror nationellt som att hyreshöjningarna kommer att hållas på en lägre nivå än vad som skulle behövas för att täcka kostnaderna. Osäkerheten avseende dessa utfall är dock stor och kommer med stor sannolikhet avvika från budget.

Vid årsskiftet 23/24 sades blockhyresavtalet om 34 st lägenheter upp av Migrationsverket för att nya hyresavtal ska skrivas enskilt för varje lägenhet istället. Detta innebär att 17 st lägenheter på Vannalaplän som Migrationsverket hyrt har frånträtts. Bolaget har därför påbörjat en större renovering som beräknas färdigställas vid årsskiftet 24/25. Bolaget fortsätter att se över möjligheter till nybyggnation av lägenheter i tätorten och i kransorterna.

Vingåkers Kommunfastigheter AB

Under 2021 beslutades om renovering av samt viss nybyggnation vid Marmorbyns skola och rivning och nybyggnation av Grändens förskola. Dessa projekt beräknades medföra att resultatet för 2023 blev negativt. På grund av vissa förskjutningar av projekten i Marmorbyn och Gränden, kommer dessa effekter förskjutas och bedöms nu i stället påverka både 2023 års och 2024 års resultat negativt.

Bolaget kommer att fortsätta se över utbyte av gammal belysning till LED på grund av nya regler för lysrör som trädde i kraft 2023.

6.1 Ekonomiska framtidsutsikter

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, räknar i sin senaste prognos (augusti) med en starkare utveckling av skatteunderlaget 2024-2027. Utfall och framåtblickande ekonomiska indikatorer visar att botten på den svenska lågkonjunkturen har nåtts. Inflationen är på en tydlig tillbakagång och fler räntesänkningar förväntas under hösten. Detta gör att hushållens konsumtion ökar. En allt starkare konjunktur smittar av sig på arbetsmarknaden och på sikt kommer antalet arbetade timmar att öka. Pensionskostnaderna för kommuner och regioner har ökat dramatiskt på kort tid. Mellan 2022 och 2024 har pensionskostnaderna fördubblats. Det är den höga inflationen som främst ligger bakom kostnadsökningen. Enligt de senaste prognoserna förväntas pensionskostnaderna minska rejält år 2025 och 2026, vilket beror på att inflationen mattas av rejält.

Statistiska Centralbyrån har under året presenterat en ny befolkningsframskrivning till år 2040. I Sverige beräknas det år 2040 finnas 11 miljoner invånare. Det är en ökning med 456 000 eller drygt 4 procent jämfört med år 2023. Utmärkande för den framtida befolkningen är att andelen barn och unga beräknas minska medan andelen äldre i befolkningen ökar. Förändringarna påverkas av ett minskat barnafödande, en minskande dödlighet och av hur åldersstrukturen i befolkningen ser ut idag. Andelen av befolkningen som är under 25 år beräknas minska i alla län och i nästan alla kommuner mellan år 2023 och 2040. Även antalet barn beräknas minska i de flesta län och kommuner. Det är särskilt åldrarna 0–15 år som beräknas minska. I hela riket beräknas andelen minska från drygt 18 till knappt 16 procent av befolkningen. Samtidigt beräknas både antalet och andelen i åldrarna 70 år och äldre

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

vara högre 2040 än 2023 i alla län och kommuner och det är särskilt andelen 85 år och äldre som beräknas öka. I hela riket beräknas drygt 4 procent av folkmängden vara 85 år eller äldre år 2040, jämfört med knappt 3 procent idag.

När det gäller befolkningsunderlaget så ser situationen för Vingåkers kommun ut som i de flesta andra kommuner. Kommunens befolkningsprognos indikerar ett minskat antal barn de närmaste åren, men framför allt fler äldre. Samtidigt förväntas antalet personer i yrkesverksam ålder bli färre, vilket medför att färre personer ska försörja fler. Om de byggnationsplaner som de senaste detaljplanerna för Slottsområdet, Baggetorp, Östra Hagnäset och Gropptorp (Marmorbyn) möjliggör verkställs, kommer kommunens befolkning åtminstone att kunna bibehållas på nuvarande nivå.

Hittills under år 2024 har antalet kommuninvånare sjunkit från 8 856 personer vid utgången av 2023 till 8 805 personer vid utgången av juli månad. Det är en minskning med 51 personer hittills i år. Hur detta påverkar höstens beslut om kommunplan med budget för 2025 samt flerårsplan 2026-2027 återstår att se. Budgeten för dessa år är i nuläget räknad utifrån en folkmängd på 8 825 personer per den 1 november i år och därefter med en årlig ökning om 25 personer. Det betyder i så fall att kommunens folkmängd behöver öka med 20 personer fram till 1 november. Troligen behöver befolkningstalet skrivas ned något, vilket ger lägre intäkter från skatter och generella statsbidrag till 2025 och framåt. För 2024 finns möjlighet att ta resultatutjämnings-reserven (RUR) i anspråk för ett negativt budgeterat resultat i och med att vi befinner oss i en lågkonjunktur. I kommunens RUR finns 31,8 mkr. Med den prognos för kommunens resultat som delårsrapporten redovisas räcker inte RUR fullt ut till underskottet. Det saknas 0,6 mkr.

Det är extra viktigt att kommunen fortsätter att aktivt arbeta med befolkningsprognoser framöver. SKR:s rekommendation till kommunerna är att i samband med budget för kommande år se till att det skapas buffertar för oförutsedda kostnader. Vingåkers kommun har i nuläget en buffert på knappt 3,3 mkr per år 2025-2027.

Kommunens likviditet är något ansträngd. Förra årets och innevarande års negativa resultat gör att mer pengar går åt än vad som kommer in, vilket medför att likviditetsplanering blir extra viktig. Kommunkoncernen gör varje månad en likviditetsprognos som presenteras på varje kommunstyrelsesammanträde. Kommunen har i nuläget inga egna lån. Upplåning finns i de kommunala bolagen med kommunal borgen. Riksbankens sänkning av styrräntan medför ett något lägre ränteläge även om räntekostnaderna fortfarande ligger högt. Prognoserna indikerar att det kommer fler räntesänkningar under hösten.

I juli presenterade utjämningskommittén sitt förslag till förändringar i utjämningsystemet, Nätt och jämnt - likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn. Med de förslag till förändringar som föreslås skulle Vingåkers kommun erhålla mer pengar från systemet, totalt cirka 9,4 mkr per år. Kommittén har också föreslagit att 17 riktade statsbidrag skulle kunna införlivas i de generella statsbidragen. Förslaget är ute på remiss och om det beslutas av riksdagen är det tänkt att träda i kraft 1 januari 2026.

Några aviseringar från regeringen gällande förstärkta generella statsbidrag har ännu inte kommit för 2025.

Kommunfullmäktige i november ska besluta om kommunplan med budget för 2025 och flerårsplan 2026-2027. Prioriteringar och tuffa beslut kommer att krävas för att kommunens ekonomi ska komma i balans.

7 Räkenskaper och tabeller

7.1 Resultaträkning

Resultaträkning, tkr	Not	Utfall 240831	Utfall 230831	Prognos 241231	Budget 241231
Verksamhetens intäkter	3	88 893	89 573	122 985	113 405
Verksamhetens kostnader	4	-565 482	-543 765	-842 566	-817 944
Avskrivningar		-10 222	-9 826	-15 124	-15 124
Verksamhetens nettokostnad		-486 811	-464 019	-734 706	-719 663
Skatteintäkter		297 190	294 947	446 519	445 804
Generella statsbidrag och utjämning		169 733	160 307	254 600	250 446
Verksamhetens resultat		-19 887	-8 764	-33 587	-23 413
Finansiella intäkter		2 597	921	3 906	3 106
Finansiella kostnader		-2 346	-1 100	-2 702	-2702
Resultat efter finansiella poster		-19 636	-8 943	-32 383	-23 009
Extraordinära poster, netto		0	0	0	0
Periodens/Årets resultat		-19 636	-8 943	-32 383	-23 009

RÄKENSKAP OCH TABELLER

7.2 Balansräkning

Balansräkning, tkr	Not	2024-08-31	2023-08-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
<i>Immateriella och materiella anläggningstillgångar</i>				
Immateriella anläggningstillgångar	5	3 707	3 136	3 795
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	115 225	116 717	118 595
Maskiner och inventarier	7	39 087	39 648	40 873
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Värdepapper	8	76 984	76 092	76 092
Långfristiga fordringar	9	0	0	0
Summa anläggningstillgångar		235 003	235 593	239 355
Bidrag till statlig infrastruktur				
Bidrag till statlig infrastruktur	10	5 477	5 888	5 751
Summa bidrag till statlig infrastruktur		5 477	5 888	5 751
Omsättningstillgångar				
Förråd	11	2 310	1 577	2 310
Exploateringsverksamhet	11	0	0	0
Kortfristiga fordringar	12	73 579	67 298	94 985
Kassa och bank	13	40 522	66 067	19 229
Summa omsättningstillgångar		116 410	134 942	116 594
Summa tillgångar		356 890	376 424	361 702
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital, därav årets resultat				
Eget kapital		155 063	181 337	156 563
Periodens resultat		-19 636	-8 943	-24 774
Summa eget kapital	14	135 426	172 394	156 563
Avsättningar				
Pensioner (inkl särsk löneskatt)	15	24 642	21 866	21 609
Andra avsättningar	15	61 026	54 577	55 198
Summa avsättningar		85 668	76 442	76 807
Skulder				
Långfristiga skulder	16	0	0	0
Kortfristiga skulder	17	135 795	127 588	128 332
Summa skulder		135 795	127 588	128 332
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		356 890	376 424	361 702

RÄKENSKAP OCH TABELLER

Balansräkning, tkr	Not	2024-08-31	2023-08-31	2023-12-31
Panter & ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		128 501	127 559	124 999
Särskild löneskatt		31 174	30 946	30 325
Borgensåtagande		805 285	782 439	781 744
Hyesavtal		1 098 617	799 934	1 098 617

7.3 Nothänvisningar

Not 1 Redovisningsprinciper

Från och med den 1 januari 2019 gäller den nya kommunala bokförings- och redovisningslagen, LKBR (Lag 2018:597). Rådet för kommunal redovisning, RKR, har rollen som normgivande organ och har till uppgift att utveckla god redovisningssed. De utarbetar rekommendationer i redovisningsfrågor som är av principiell betydelse eller av större vikt och tolkar vad som är god redovisningssed för kommuner, regioner och kommunalförbund. Dessa rekommendationer ska kommunen följa. Kommunens redovisning har i huvudsak skett enligt god redovisningssed – i överensstämmelse med den nya redovisningslagen samt RKR:s rekommendationer.

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag, ägarandel

AB Vingåkershem, 100 %

Vingåkers Kommunfastigheter AB, 100 %

Vingåker Vatten och Avfall AB, 100 %

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret. I delårsrapporten görs ingen sammanställd redovisning.

Avvikelser från god redovisningssed

Komponentavskrivningar

Enligt RKR R4 ska komponentavskrivningar tillämpas från och med räkenskapsåret 2014. Väsentliga skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång måste beaktas och ska därmed skrivas av separat, så kallad komponentavskrivning. För varje investering görs en individuell prövning. Kommunen har infört komponentavskrivningar från och med 2018 på nya investeringar. I ekonomisystemet hanteras detta via anläggningsregistret. Under 2018 beslutade kommunfullmäktige om en investeringspolicy och kommunstyrelsen antog i samband med det riktlinjer för investeringar. I bilaga till riktlinjerna finns rutin för komponentindelning. Avskrivningstiden skiljer sig mellan olika komponenter från fem år och uppåt. Kommunen avviker till viss del från god redovisningssed när det gäller komponentavskrivningar, eftersom tillämpningen påbörjades först 2018 och endast avser nya investeringar från och med 2018. De kommunala bolagen AB Vingåkershem och Vingåkers Kommunfastigheter AB har övergick till komponentredovisning enligt K3-modellen under år 2020.

Etableringsersättning

Av de medel som inkommit hittills i år för flyktingmottagande har 102 tkr gått till Viadidakt för svenska för invandrare och samhällsorientering.

Schablonersättningar ska enligt RKR R2 periodiseras: Om bidraget eller kostnadsersättningen avser två eller flera redovisningsperioder, men det inte framgår hur mycket av bidraget eller kostnadsersättningen som avser respektive period, ska bidraget periodiseras med jämn fördelning från och med den tidpunkt då bidraget enligt restriktionerna får börja intäktsredovisas till och med den tidpunkt då hela bidraget ska vara intäktsredovisat. Kommunen periodiserar dessa medel under 36 månader, vilket är i enlighet med god redovisningssed. Per 231231 fanns totalt 13,6 mkr uppbokat på balanskonto (221231, 14,6 mkr och 211231, 18,3 mkr) avseende både etableringsersättning och schablonersättning. Nu i delåret 240831 finns 11,3 mkr uppbokat på balanskonto gällande schablonersättning och statsbidrag.

Statsbidrag utan villkor

I RKR R2 framgår att statsbidrag kommunen erhåller utan villkor ska redovisas i resultaträkningen under posten generella bidrag och utjämning. Kommunen har bokfört bidraget för att säkerställa god vård i äldreomsorgen under verksamhetens intäkter. Även statsbidraget till kommuner som utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden 2023 och statsbidraget att minska andelen timanställda inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre 2023 är bokförd under verksamhetens intäkter. Det totala beloppet uppgår till 6 065 tkr per sista augusti. Detta innebär att kommunen avviker från rekommendationen.

Finansiell leasing

Redovisning av leasingavtal är inte särskilt reglerad i LKBR. Vägledning får därför hämtas i RKR R5 om leasing samt i RKR:s idéskrift *Redovisning av leasing- och hyresavtal*. Där framgår vad som är finansiell redovisning samt hur den ska hanteras i redovisningen. Svenska kommuner och regioner använder i varierande omfattning leasing för att finansiera och få tillgång till resurser som krävs i verksamheten. Redovisning av dessa leasing- och hyresavtal påverkar i stor utsträckning kommunernas och regionernas redovisade resultat och ställning. Den normgivning som finns på området syftar till att skapa en neutral och jämförbar redovisning, oavsett hur kommuner och regioner väljer att finansiera resursanskaffningen.

Av RKR R5 framgår att kommunen ska klassificera leasing- samt hyresavtal som antingen operationella eller finansiella leasingavtal och redovisa dessa enligt kriterier i rekommendationen. Leasingavtal klassificeras som finansiella leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelarna och de ekonomiska riskerna som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Detta innebär att finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång och förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som skuld i balansräkningen. Som finansiella leasingavtal redovisas leasingavtal med en avtalstid överstigande tre år.

Kommunens leasingavtal gällande fordonsleasing redovisas som operationella då avtalstiden för dessa, med något undantag, *inte* överstiger tre år och värdet av dessa avtal motsvarar *inte* ett väsentligt belopp. Vid bokslutet 231231 uppgick värdet i befintliga fordonsleasingavtal till cirka 11,5 mkr, nu för perioden till och med 240831, 10,9 mkr. När det gäller hyresavtal för fastigheter så uppgår de till väsentliga belopp då merparten av alla avtal är skrivna med långa avtalsperioder. Däremot bedömer kommunen att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet i allt väsentligt *inte* övergår till kommunen. Det är istället ägandet av det kommunala bolaget som är förenat med en risk. Även hyresavtal redovisas som operationella leasingavtal. Under 2023 har en översyn av kommunens hyresavtal med Vingåkers Kommunfastigheter AB genomförts. De nya avtalen ska tecknas under hösten 2024 och i samband med det är ambitionen att dessa avtal ska läggas upp som finansiell leasing så att årsredovisningen för 2024 stämmer med RKR 5. Det är ett tidskrävande arbete. Det har bildats ett nätverk mellan kommuner i Sörmland och Östergötland för att jobba med frågan och ta lärdom av varandra. Kommunens ekonomisystem är förberett för att kunna redovisa finansiell leasing.

Kommunen har även övriga leasingavtal, bland annat avseende kopieringsmaskiner/skrivare och kaffemaskiner. Dessa klassificeras som operationella leasingavtal. Från och med 2024 kommer kommunen att övergå till att äga istället för att leasa kopieringsmaskiner/skrivare i samband med att befintliga leasingavtal upphör.

Samtliga avgifter för leasing redovisas som kostnader och påverkar årets resultat.

Total effekt på resultat och ställning

Den samlade bedömningen är att de avvikelser från god redovisningssed som förekommer har marginell påverkan på kommunens resultat och ställning då de inte uppgår till väsentliga belopp.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden minus eventuella investeringsbidrag, statsbidrag med mera. I det nya anläggningsregistret från 2018 utgörs det ingående bokförda värdet från 2017 av ett nettovärde. Det innebär att ackumulerade avskrivningar särredovisas från och med 2018 års bokförda avskrivningar. Enligt kommunens investeringspolicy ska en anläggningstillgång ha ett värde på minst 20 tkr och en livslängd som är längre än tre år. Revidering av investeringspolicyn pågår och beslutas under senare delen av 2024 eller början av 2025.

Immateriella tillgångar ska enligt RKR 3 redovisas i balansräkningen när posten uppgår till väsentligt värde, förutsatt att det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som har samband med innehavet kommer att tillfalla kommunen, och att tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. En genomgång av anläggningsregistret har gjorts och några tillgångsposter har lokaliserats som uppfyller kriterierna för en immateriell tillgång. Under 2022 har dessa omklassificerats i kommunens anläggningsregister för att kunna redovisas korrekt i balansräkningen i samband med delårsrapport 220831. Nya investeringar som uppfyller kriterierna för en immateriell tillgång redovisas från och med år 2022 korrekt. Immateriella anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnaden minus eventuella investeringsbidrag, statsbidrag med mera. En immateriell anläggningstillgång ska ha ett värde på minst 20 tkr och en livslängd som är längre än tre år. Revidering av investeringspolicyn pågår och beslutas under senare delen av 2024 eller i början av 2025.

Avskrivningar avseende fastigheter påbörjas då en anläggning tas i bruk, vid investeringens färdigställande. Vad beträffar inventarier påbörjas avskrivningen vid anskaffandet. För fastigheter tillämpas avskrivningstider på 20, 25, 33, 50 och 100 år (Slottet). Inventarier skrivs av på 3 år (datorer), 5 år (datautrustning och fordon) eller 10 år. Järnvägsinvesteringen skrivs av på 25 år. Genomsnittlig nyttjandeperiod för år 2023 är 9,94 år för kommunens immateriella tillgångar och 26,41 år för kommunens materiella tillgångar. För maskiner och inventarier är bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod 7,59 år.

Omsättningstillgångar

Förråd har värderats i enlighet med lägsta värdets princip, det vill säga värderas post för post till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Detta innebär att mindre lager av kontorsmaterial kostnadsförs direkt i samband med inköp.

Kundfordringar och **övriga kortfristiga fordringar** är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. Utställda fakturor efter rapportperiodens slut, men hänförliga till aktuell redovisningsperiod, har fordringsförts och tillgodoräknats periodens redovisning.

Leasing

Ej aktuellt då kommunen inte infört finansiell leasing än. Planeras att införas under 2024/2025. Arbetet pågår tillsammans med fastighetsbolagen med att ta fram underlag och lokalisera avtal som berörs. Arbetet inväntar den översyn av hyresavtal som fastighetsbolagen slutför under hösten 2024.

Skulder och avsättningar

Pensionsskuld – som underlag för uppbokning av avsättning till pensioner, kortfristig skuld samt ansvarsförbindelse för pensioner har kommunen använt helårsprognosen från KPA per 241231. Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10. Efter genomförd upphandling bytte kommunen pensionsadministratör från Skandia till KPA per 191001. Ny upphandling av pensionsadministratör sker under 2024.

Särskild löneskatt på avsättning till pensioner (24,26 procent) har periodiserats och belastar periodens resultat.

Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter redovisas som en kortfristig skuld. Uppbokning sker i samband med årsredovisning, men årsprognosen hanteras inom finansens totala prognos.

Leverantörsfakturor inkomna efter rapportperiodens slut, men hänförliga till aktuell redovisningsperiod, har skuldförts och belastar periodens redovisning.

Avsättning av medel för framtida kostnader avseende återställande och sluttäckning av **deponi** har skett i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd plan, § 85/2004 fram till och med 2013. En ny kostnadsberäkning under 2014 indikerade att kostnaderna beräknades hamna på cirka 16,5 mkr. Sedan tidigare hade kommunen avsatt 12,5 mkr för sluttäckning av deponi, varför resterande 4 mkr avsattes och kostnadsfördes i samband med bokslutet för 2014. Under 2015 visade det sig att kommunens miljötillstånd för deponin gör det möjligt för kommunen att ta emot täckmassor från externa företag. Detta genererar kommunen årliga intäkter som tillförs avsättningen. Detta medför att avsättningen per 240831 uppgår till 61,0 mkr. Under 2021 och 2022 har upphandling av dels täckmattor/dukar och dels entreprenaden skett. En revidering av tidplanen för sluttäckningen har kommunicerats med Länsstyrelsen och enligt kompletteringsanmälan till Länsstyrelsen ska deponin vara sluttäckt kring 2025-2026, det vill säga inom cirka ett till två år.

Under de återstående åren bedömdes våren 2024, kostnaderna uppgå till cirka 53,25 mkr. En anledning till de bedömda ökade kostnaderna är att fler maskiner har behövts. Givet att tidplanen är tajt och att skikten ovanför avjämningsskiktet har börjat läggas ut parallellt med att avjämning/terrassering sker bedöms kostnaderna kunna fördelas jämnt över åren. Det ger då en årlig kostnad på cirka 17,75 mkr under åren 2024-2026. Detta under förutsättning att inga ytterligare arbetsmaskiner krävs. Tillkommer gör kostnader för framtida drift, kontroll och övervakning när deponin är sluttäckt. Frågan har på nytt aktualiserats som informationsärendet på kommunstyrelsens sammanträde i februari 2022 och aktualiserades för nytt beslut i kommunfullmäktige under 2023 (kf §102, 230911). En uppdatering av beräkningen för återstående kostnader kommer under hösten.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har i samband med bokföring i redovisningen belastats med ett personalomkostnadspålägg på 44,53 procent som inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader.

Löner, semesterersättning och övriga förmåner har redovisats enligt kontantmetoden.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta (internränta) på 2,5 procent för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Gemensam central administration som ekonomi, HR, kansli, it och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Kostnadsräntor har periodiserats till den redovisningsperiod de tillhör.

Den preliminära **slutavräkningen avseende kommunalskatten** för 2024 har periodiserats och påverkar periodens resultat. Prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (cirkulär 24:38) har använts för periodisering av slutavräkning avseende kommunalskatt.

Korttidsinventarier, det vill säga inventarier som antas ha en livslängd om högst tre år eller har ett värde som understiger 20 tkr, har kostnadsförts direkt vid anskaffning.

Detaljplaner redovisas från och med 2020 som en driftkostnad och inte som tidigare år då de redovisats som investeringar.

Hyror och avgifter för äldreomsorgen debiteras i förskott liksom övriga hyror. Avgiften för barnomsorgen debiteras för innevarande månad.

Redovisningsprinciper – övrig information

Andelar i Kommuninvest ekonomisk förening är upptagna i balansräkningen till anskaffningsvärde. Kommunen har sedan 2015 fullgjort en medlemsinsats motsvarande 900 kronor per invånare. Under

2020 har Kommuninvest betalat tillbaka ett äldre förlagslån som vissa medlemmar haft. Kommunfullmäktige beslutade att använda återbetalningen till utökad medlemsinsats i enlighet med föreningsstämans beslut. Fram till år 2024 ska respektive medlem fullgöra en medlemsinsats på 1 300 kronor per invånare för att stärka föreningens kapitalbas. Den sista inbetalningen görs i september 2024.

Kommunens medfinansiering av Citybanan redovisas i balansräkningen under rubriken Bidrag till statlig infrastruktur. Den valda tiden för upplösning av bidrag som redovisas i balansräkningen får uppgå till högst 25 år och upplösningen ska påbörjas det år första utbetalningen av bidraget görs. Kommunen har betalat ut hela bidraget, varför upplösning har påbörjats och kostnadsförts med 411 tkr per år med start år 2013 då den första utbetalningen skedde. Kostnaden finns budgeterad.

Systemdokumentation av ekonomisystem har tagits fram och har delgetts kommunstyrelsen, KS§70/2021. Utöver detta finns rutiner och lathundar för ekonomisystemet dokumenterade och förvarade i gemensam digital arbetskatalog.

Särredovisning va - Kommunen har valt att organisera va- och renhållningsverksamheten i ett kommunalt bolag som ägs till 100 procent av kommunen. Särredovisning av va återfinns i Vingåker Vatten och Avfall ABs årsredovisning.

Kontaktinformation, telefon: 0150-800 100 eller e-post: kundservice@sormlandvatten.se

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

I samband med årsbokslutet görs en del uppbokningar av uppskattade eller prognostiserade kostnader.

Kommunens pensionsåtaganden grundar sig i de beräkningar och prognoser som kommunen erhåller från KPA som är kommunens pensionsadministratör sedan 1 oktober 2019. Pensionsavtalet AKAP-KL (avgiftsbestämd kollektivavtalad pension) gäller för arbetstagare födda 1986 eller senare. De som är födda 1985 eller tidigare berörs även fortsättningsvis av det gamla pensionsavtalet KAP-KL (kollektivavtalad pension). Prognosen för kommunens pensionskostnader grundar sig på att de anställda väljer att gå i pension vid 65 års ålder. Möjlighet finns att gå före 65 år eller att arbeta kvar som längst till 67 år. Hur de anställda väljer att göra påverkar kommunens kostnad. Sedan i januari 2023 gäller det nya avtalet AKAP-KR. Övergången från KAP-KL till AKAP-KR innebär i vissa fall en förhöjd premie över 7,5 inkomstbasbelopp.

I RIPS 21 – Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld 2021 regleras hur pensionsåtaganden ska beräknas i kommunsektorn. Styrelsen för SKR beslutade i april 2021 i enlighet med RIPS-kommitténs förslag att nya parametrar över livslängden ska användas i pensionsskuldsberäkningarna för kommuner och regioner. Det innebär att sektorn slutat att använda Finansinspektionens antagande enligt Tryggandegrunderna från 2007 för att i stället skatta parametrarna utifrån sektorns eget bestånd. Livslängden bedöms vara högre i kommunsektorn än enligt de tidigare antaganden som använts i RIPS. Ändringen i livslängdsantagandet innebar att den beräknade pensionsskulden ökade med cirka 4 procent i kommunerna och cirka 5 procent i regionerna. Pensionsskulden ökar mest bland män och bland de som är födda på 1950–1960-talen. Kommunens pensionsåtagande har i och med det ökat. Främst syns detta för avsättningen till pensioner i balansräkningen. RIPS-räntan är oförändrad och ligger på 1,0 procent 2024.

Det nya pensionsavtalet, AKAP-KR och de förändringar det avtalet medför innebär att kommunens pensionskostnader ökat markant sedan 2022. En stor del hänger samman med prisbasbeloppet och dess koppling till inflationstalet i juni året före beräkningsåret.

Smart utbetalning – kommunfullmäktige beslutade 2018 om att lösa in delar av ansvarsförbindelsen. 31,9 mkr betalades in till Skandia i en pensionsförsäkringslösning som kallas Smart utbetalning och

reducerade ansvarsförbindelsen per 181231. Detta påverkade kommunens resultat med motsvarande jämförelsestörande kostnad år 2018. Synnerliga skäl användes vid balanskravsutredningen. Under 2019 har kommunens kostnad för särskild löneskatt på den inlösta delen av ansvarsförbindelsen, 7,7 mkr, bokats upp som kortfristig skuld med utbetalning under 2020. Båda dessa engångskostnader påverkade flera av kommunens ekonomiska nyckeltal negativt. Denna lösning medför att kommunen årligen betalar indexeringspremier på försäkrat belopp på cirka 1,0-1,5 mkr årligen.

Not 3 Upplýsningar för delårsrapport

I delårsrapporten används samma redovisningsprinciper som i årsredovisningen. Inga ändringar jämfört med tidigare år.

Stora variationer under året när intäkter och kostnader uppkommer finns för flertalet säsongsbundna verksamheter, t ex snöröjning, badhusverksamhet som håller stängt under sommaren samt sommarverksamhet vid slottet. Även kostnader för semestervikarier samt ferielön påverkar utfallet per sista augusti.

Kommunen har inte några erhållna, men ännu ej intäktsredovisade generella statsbidrag.

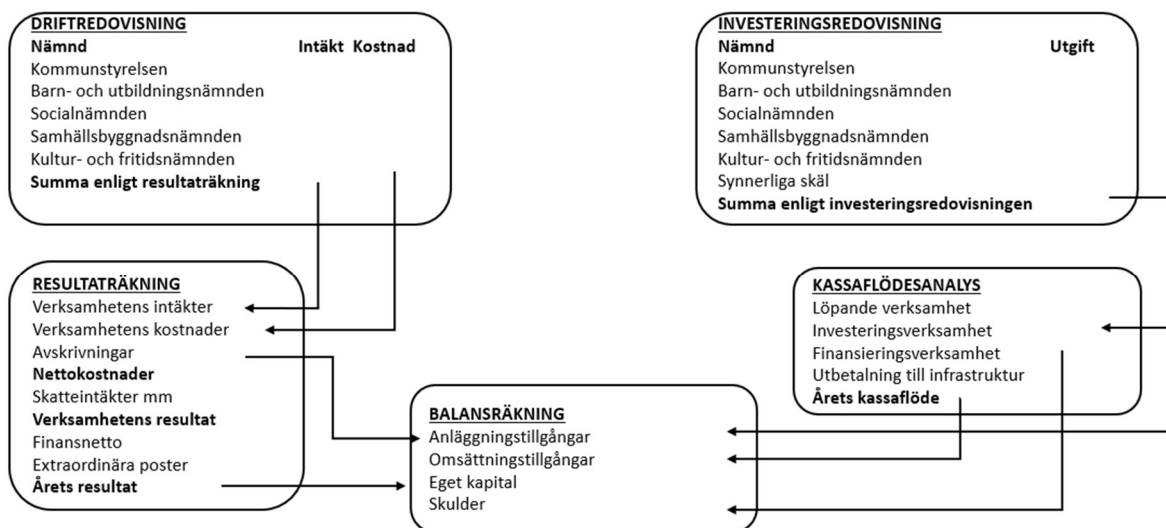
Några jämförelsestörande och extraordinära poster finns inte.

Kommunen har inte gjort några ändrade uppskattningar och bedömningar jämfört med tidigare delårsrapport och årsredovisning. Se även information i not 2 *Uppskattningar och bedömningar*.

Några väsentliga förändringar i ansvarsförbindelser har inte inträffat efter räkenskapsårets början. Ansvarsförbindelsen för pensioner följer prognosen från KPA.

7.4 Drift- och investeringsredovisning

I bilden nedan illustreras hur de olika posterna i drift- och investeringsredovisningen hänger samman med årsredovisningens övriga delar.

Driftredovisning

Den ekonomiska styrningen i kommunen sker bland annat genom att kommunfullmäktige anvisar en ekonomisk ram till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamhet och investeringar.

Kommunfullmäktige beslutar i juni om kommunplan med budget och flerårsplan för kommande tre år. Beslut om ändringsbudget tas av kommunfullmäktige i november.

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna en nettobudget för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Nämnderna fördelar därefter sin nettobudget i en intern detaljbudget. Det görs brutto, det vill säga att intäkter och kostnader budgeteras för de olika områden, enheter och verksamheter som finns inom respektive nämnd.

RÄKENSKAP OCH TABELLER

I tabellen nedan redovisas nämndernas tilldelade budget från kommunfullmäktige samt budgetavvikelsen. Jämförelsetal finns för år 2022. Nämndernas intäkter och kostnader redovisas i resultaträkningen som verksamhetens intäkter och kostnader.

DRIFTREDOVISNING specifikation per verksamhetsområde 240831						
Tkr	Utfall Kostnader 240831	Utfall Intäkter 240831	Utfall Netto 240831	Nettobudget 240831	Nettoavvikelse 240831	Prognos 241231
KOMMUNSTYRELSEN						
Kommunfullmäktige	1 144	0	1 144		79	
Revision	421	0	421		117	
Valnämnd	418	-292	126		27	
Överförmyndare	1 345	-114	1 231		-84	
Kommunstyrelsen	2 351	-333	2 018		898	
Kommundirektör	10 802	-5 731	5 071		-1 719	
Kanslichef	6 030	-753	5 277		384	
Ekonomichef	30 795	-1 727	29 068		702	
HR-chef	6 178	-258	5 920		724	
IT-chef	10 055	-344	9 711		84	
SUMMA:	69 539	-9 554	59 986	61 198	1 212	1 830
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN						
Samhällsbyggnadsnämnden	260	0	260		-47	
Samhällsbyggnads adm	3 091	0	3 091		119	
Bygg och miljö	4 246	-1 852	2 394		-112	
Samhällsutveckling	5 340	-2 758	2 582		605	
Tekniska förvaltningen	16 959	-3 268	13 691		955	
Mat och Måltid	20 155	-3 928	16 227		396	
SUMMA:	7 597	-1 852	5 746	40 161	1 915	1 000
KULTUR & FRITIDSNÄMNDEN						
Kultur och Fritidsnämnden	160	0	160		14	
Områdeschef Kultur och fritid	20 397	-2 569	17 828		81	
SUMMA:	20 557	-2 569	17 988	18 082	94	250

RÄKENSKAP OCH TABELLER

DRIFTREDOVISNING specifikation per verksamhetsområde 240831						
BARN- & UTBILDNINGSNÄMNDEN						
BoU-nämnden	384	-7	377		76	
Förvaltningschef	1 484	-1	1 483		-1	
Kansli	28 502	-14 913	13 589		-2 697	
Förskola 1	18 599	-1 627	16 972		142	
Förskola 2	19 814	-1 222	18 592		-2 138	
Grundskola	94 212	-13 210	81 002		-2 238	
Kulturskola	4 150	-892	3 258		-8	
Gymnasiet inkl anpassad	40 528	720	41 248		-1 326	
SUMMA:	207 674	-31 153	176 522	168 332	-8 190	-10 330
SOCIALNÄMNDEN						
Socialnämnden	728	0	728		37	
Förvaltning	20 087	-10 427	9 661		-4 280	
IFO	48 325	-2 605	45 720		-3 735	
FHO	51 041	-11 879	39 161		-254	
ÄO	116 045	-31 659	84 386		-1 690	
Integration	6 563	-5 969	594		81	
SUMMA:	242 789	-62 539	180 250	170 409	-9 842	-17 000
TOTALT NÄMNDERNA:						
	548 157	-107 666	440 491	458 181	-14 810	-24 250
FINANSEN						
Finansen	-452 455	-900	-453 355		10 514	
SUMMA:	-452 455	-900	-453 355	-442 841	10 514	14 876
TOTALT KOMMUNEN:						
	95 701	-108 566	-12 864	15 341	-4 296	-9 374
Budgeterat resultat perioden					-15 339	-23 009
RESULTAT perioden/ PROGNOS					-19 636	-32 383

Nämnderna redovisar i sina årsprognoser för 2024 totalt ett underskott på -24,2 jämfört med den budget som kommunfullmäktige tilldelat dem. Motsvarande siffra för 2023 var -21,4 mkr. Främst är det socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden som har svårigheter att bedriva sin verksamhet inom budget. Samtliga nämnder har fått i uppdrag från kommunfullmäktige att prioritera åtgärder och handlingsplaner för ekonomi i balans vid utgången av år 2025.

För mer information om driftredovisningen se även avsnittet *Ekonomisk utvärdering*.

RÄKENSKAP OCH TABELLER

Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige tilldelar varje nämnd en årlig investeringsram som nämnden sedan själv förfogar över och som finansieras med egna medel, det vill säga utan upptagande av nya lån. Egna medel motsvaras i detta sammanhang av den beräknade volymen avskrivningar kommande år. År 2024 uppgår den till 15,2 mkr. Kommunens investeringar har per 31 augusti uppgått till 3,5 mkr. Årsbudgeten uppgår till 15,2 mkr. Det är främst investeringar inom kommunstyrelsens verksamhetsområde som har genomförts, bland annat data- och digitaliseringsinvesteringar (där merparten avser nya klientdatorer). Se även avsnittet *Investeringar* under *Ekonomisk utvärdering*.

Investeringsmedel som inte förbrukats under ett enskilt år överförs normalt inte till nästa år. Det kräver i så fall att nämnden beslutar om att begära dem som tilläggsanslag. Till 2024 har kultur- och fritidsnämnden genom beslut i kommunfullmäktige i april fått ta med sig 120 tkr av återstående investeringsmedel för inventarier sporthallar från 2023.

Tabellen visar de årliga investeringsramarna för 2024.

Nämnd	Beslut	Totalbelopp budget, tkr	Utfall aug, tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
Kommunstyrelsen	KF § 175, 2023-11-27	5 400	1 859	3 541	400
Kultur- och fritidsnämnden	KF § 175, 2023-11-27, KF § 21, 2024-04-15	1 695	290	1 405	77
Samhällsbyggnadsnämnden	KF § 175, 2023-11-27	4 800	13	4 787	100
Barn- och utbildningsnämnden	KF § 175, 2023-11-27	1 570	421	1 149	0
Socialnämnden	KF § 175, 2023-11-27	1 780	946	834	0
SUMMA UTGIFTER, tkr		15 245	3 529	11 716	577

I nedan tabeller specificeras investeringarna per nämnd.

KOMMUNSTYRELSEN REINVESTERINGAR 2024, KF §175 2023-11-27,	Totalbelopp budget, tkr	Utfall aug, tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
Generella IT-investeringar	2 500	1 601	899	0
HR-system	1 000	0	1 000	500
Extern web	500	0	500	500
Inköp kopiatorer från leasing	1 400	0	1 400	0
Uppdatering W3D	0	258	-258	-600
TOTALT KOMMUNSTYRELSEN	5 400	1 859	3 541	400

RÄKENSKAP OCH TABELLER

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN REINVESTERINGAR 2024, KF §175 2023- 11-27, Omfördelning SBN § 52 20240618	Totalbelopp budget, tkr	Utfall augusti, tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
Digitalisering	350	0	350	100
Trafikåtgärder (Parkering Humlegården, Jägaregatan, Lyttersta, väderskydd busshållplatser)	2 350	0	2 350	0
Trygghetsskapande åtgärder, Trygghetsvandringarna	150	0	150	0
Dagvatten	800	0	800	0
Tekniskas område, maskiner mm	0	0	0	0
Parker & rekreationsområden (park & utsmyckning) (julbelysning, trädgård Humlegården)	200	0	200	0
Reinvestering kök och restauranger	150	13	137	0
Alkoscåp för bilnycklar	800	0	800	0
Oförutsedda behov	0	0	0	0
TOTALT SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	4 800	13	4 787	100
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS REINVESTERINGAR 2024, KF §175 2023- 11-27	Totalbelopp budget, tkr	Utfall aug, tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
Vingåkersbadet; bottensug o mobil bassänglyft	105	31	74	0
Fritidsgården, sittmöbler	50	0	50	0
Funktionsanpassade toaletter bad vid Högsjö och Viala	107	0	107	0
Lekplatsutrustning vid Nämndemansvägen inkl markarbeten	400	0	400	0
Årlig investering idrottshallar samt återstående medel från 2023 med 120 tkr. KF § 21 20240415	220	27	193	0
Föreningsägda objekt såsom fastigheter, klubbstugor och liknande.	100	0	100	0
Reinvestering slottet besöksmöbler samt konst	80	0	80	0
Läskojor vid folkbiblioteket	90	75	15	15
Ljudabosrberande panel vid barnavdelningen	30	5	25	25
Fönsterfoliering vid ny ungdomsavdelning	35	39	-4	-4
Inrättande av 4 st studieplatser vid biblioteket. Tillgängliga enligt användarnas behov	100	0	100	50
Bildbank för hemsida inom turism	100	69	31	31
Tre digitala Smartsign-skärmar på platser där det saknas	150	44	106	0
Lokalanpassning folkbiblioteket	128	0	128	0
TOTALT KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	1 695	290	1 405	77

RÄKENSKAP OCH TABELLER

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS REINVESTERINGAR 2024, KF §175 2023- 11-27	Totalbelopp budget, tkr	Utfall aug, tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
Flytt av Centrala elevhälsan och ungdomsmottagningen till Åbrogården.	250	0	250	0
Slottets förskola, flytt till temporära lokaler	300	0	300	0
Slottsskolan F-6, inflytt i förskolans lokaler med 2 klassrum och fritidshemmet	200	154	46	0
Klassrumsinventarier, reinvestering, 4 klassrum/år	200	93	107	0
Förskoleinventarier, reinvestering	250	0	250	0
Möbler matsalar, reinvestering	100	0	100	0
Inventarier slöjdsalar, reinvestering	50	0	50	0
Personalrum och arbetsrum skola/förskola, reinvestering	100	58	42	0
Anpassningar förskola/skola	50	69	-19	0
Instrument skola/kulturskola	70	47	23	0
TOTALT BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	1 570	421	1 149	0
SOCIALNÄMNDENS REINVESTERINGAR 2024, KF §175 2023- 11-27	Totalbelopp budget, tkr	Utfall aug, tkr	Återstår, tkr	Prognos, tkr
ÄO. Utbyte sängar 10 st/år	120	0	120	0
Utbyte av kontorsmöbler	100	0	100	0
ÄO. Utbyte möbler säbo	100	71	29	0
ÄO o FHO Arbetstekniska hjälpmedel, tex lyftar	150	132	18	0
ÄO. Madrasser 70 st	140	0	140	0
IFO. Inventarier i samband med ombyggnad av Åbrogården	150	0	150	0
ÄO. Förbättring av yttre och inre miljö Humlegården/Ekgården	500	0	500	0
ÄO. Fungerande teknik för ljud och bild Humlegården och Sävstagården	250	0	250	0
ÄO o FHO. Klädsåk till personal 50st	270	0	270	0
Trygghetslarm	0	743	-743	0
TOTALT SOCIALNÄMNDEN	1 780	946	834	0

RÄKENSKAP OCH TABELLER

Investeringar med synnerliga skäl

Kommunfullmäktige har, utöver det som nämnts ovan, under 2020-2023 beslutat om investeringar med synnerliga skäl. Det vill säga att dessa investeringar, vid behov, får finansieras med lån. För att vara en investering som tas upp med synnerliga skäl ska det handla om en engångsinvestering med större belopp. Nedan framgår de investeringar som kommunfullmäktige anser ska genomföras med synnerliga skäl under perioden 2021-2024. Notera att investeringsärendena i listan nedan pågår olika länge. Kolumnen "Prognos" avser det förväntade ekonomiska resultatet jämfört med budget när respektive investering är genomförd. Det är alltså inte så att kolumnen "Återstår" nedan avser resultatet den 31 december 2024 utan kan pågå under flera år.

Totalt belastat för nedanstående projekt är 1 448 tkr den sista augusti 2024.

Se även avsnittet *Investeringar* under *Ekonomisk utvärdering*.

KF	Beslut, synnerliga skäl	KF-beslutat totalbelopp, tkr	Utfall 2020-2023, tkr	Utfall 2024 augusti tkr	Återstår, tkr	Prognos
§ 118 den 23/11-2020	Extra asfaltering (3228 tkr per år, under 4 år)	12 914	9 601	0	3 313	0
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT nya Sagolundens förskola	1 140	877	136	127	-100
§ 65 21/6-2021	Inventarier och IT Marmorbyns skola	840	856	29	-45	-50
§ 110 22/11-2021	Lekplatser och badplatser (KoF)	1 500	1 448	0	52	0
§ 110 22/11-2021 samt § 51 17/4-2023	Brandposter	4 000	1 722	27	2 251	0
§57 20/6-2022	Invetarier och IT, ny förskola på norr	1 225			1 225	0
§53 17/4-2023	Uppgradering skalskydd	1 500	527	540	433	0
§ 175 27/11-2023	Nytt verksamhetssystem mm SOC	4 605		196	4 409	4 409
§ 175 27/11-2023	Forts förstärkningsåtgärder Vingåkersån	3 693	0	520	3 173	-1 000
§ 175 27/11-2023	Infrastruktur nya exploateringsområden	4 066	0	0	4 066	0
SUMMA		35 483	15 031	1 448	19 004	3 259

8 Ord och begrepp

Anläggningskapital

Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder.

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedda att stadigvarande innehas i verksamheten.

Avskrivningar

Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar. Anskaffningskostnaden fördelas till en årlig kostnad enligt en fastställd avskrivningsplan.

Balansräkning

Visar kommunens samtliga tillgångar, skulder, avsättningar och eget kapital på balansdagen (240831).

Eget kapital

Skillnaden mellan totala tillgångar samt totala skulder och avsättningar. I det egna kapitalet återfinns även årets vinst eller förlust. Ju större eget kapital desto starkare ekonomi.

Extraordinära intäkter och kostnader

Kallas även rörelsefrämmande intäkter och kostnader och utgörs av sådana poster som inte kan betraktas som normala för verksamheten.

Intern ränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet. Under 2024 uppgår den interna räntan till 2,5 procent.

Kassaflödesanalys

Visar årets tillförda och använda medel samt förändring av likvida medel.

Kapitalkostnader

Samlad benämning för intern ränta och avskrivningar.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten. Förfaller till betalning inom en ettårsperiod.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt (ett år).

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag etc.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Långfristiga skulder

Skulder som förfaller till betalning om en tidsperiod som är längre än ett år.

Nyckeltal

Används som återkommande jämförelsetal för att åskådliggöra utvecklingen av finansiell ställning och olika verksamheter.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, såsom likvida medel, kortfristiga fordringar och förråd.

RÄKENSKAP OCH TABELLER

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Resultaträkning

Visar årets samtliga externa intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet

Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna, d v s graden av egna finansierade tillgångar.

Skuldsättningsgrad

Visar hur stor andel av tillgångarna som har finansierats genom lån, d v s skuldernas storlek i förhållande till tillgångarna. Måttet indikerar hur räntekänslig kommunen/koncernen är.